

Ročník 4 / číslo 11
listopad 2015

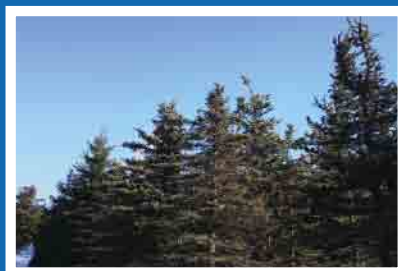
30,- Kč / 1,50 €
nebo výhodné předplatné

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD

Z obsahu:

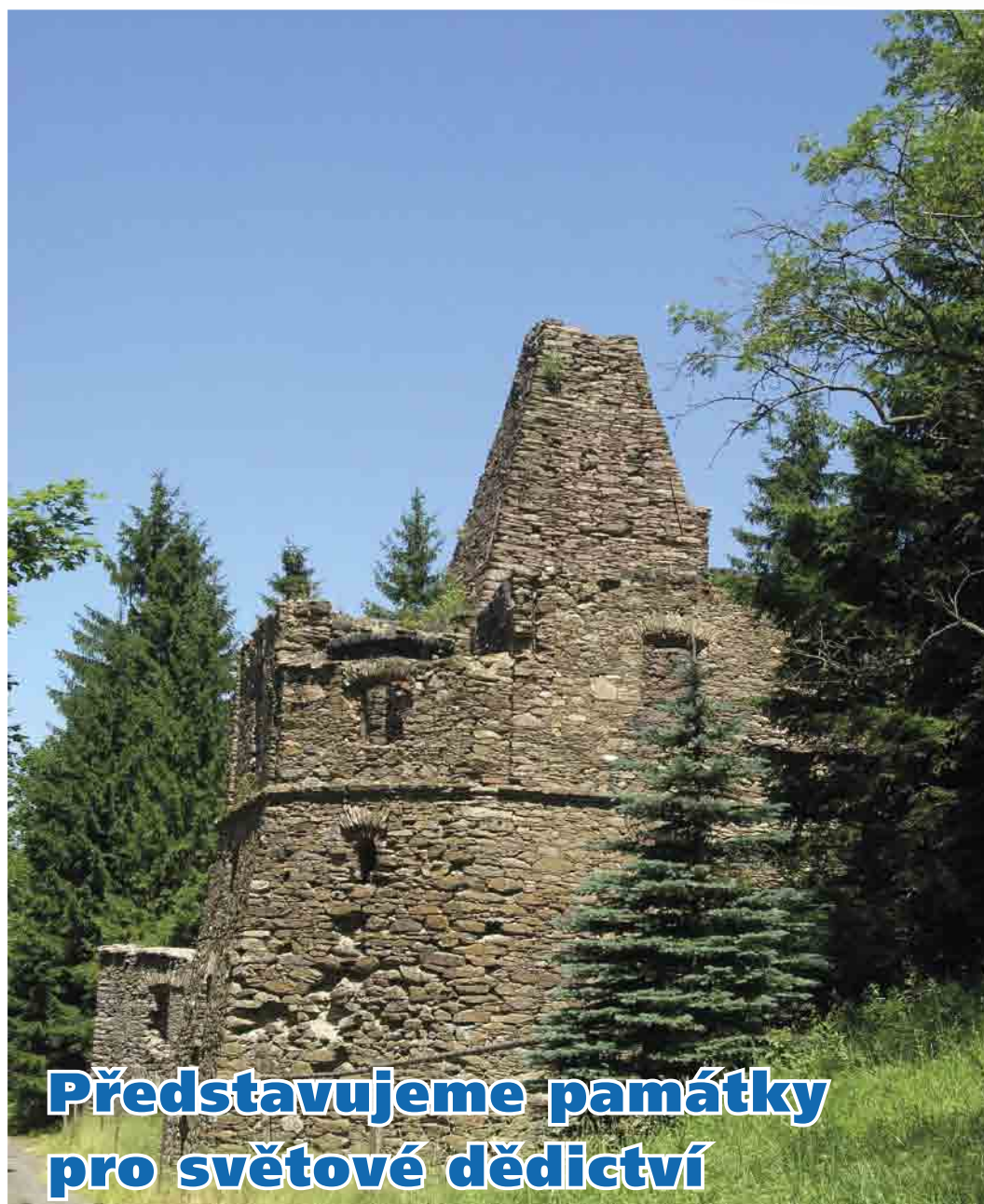
Krušnohorské tisícovky
Čtěte na str. 4

*Lesy na Nejdecku
spravuje Náboženská matice*
Čtěte na str. 14

Tip na výlet: Eibenstock
Čtěte na str. 26

**Představujeme památky
pro světové dědictví**

Barevný i šedivý listopad přišel vždy do našich končin nejen pravidelné oslavy VŘSR, ale i první „říjnový“ nástup zimy. Na tyto trochu schizofrenní záležitosti, snad trochu i z trucu, reaguje listopad současným inverzním počasím, abychom ho mohli alespoň my horalé pochválit za poslední hřejivé sluneční paprsky před nastávajícím zimním obdobím, a ulehčit tím jeho pošramocené pověsti. Nakonec, přiznejme mu, že je vlastně i měsícem očekávání nejen v negativním slova smyslu, ale samozřejmě i pozitivním, všech příznivců a vyznavačů zimních sportů. Čekají nás vedle radovánek na sněhu Vánoce, na něž se těší od těch nejmladších až po ty nejstarší snad každý bez ohledu na náboženské vyznání. Proto si užijeme všeho, co nám naše stará dobrá, na křesťanských základech postavená Evropa a globální oteplování zatím umožňují a nabízí.

Podzimní Mědník (foto: P. Mikšíček)

Na občasně poznámky, že píšeme „blbosti“, bychom chtěli reagovat asi takto. „blbosti“ psali naši předchůdci a píší je i naši současníci, a to takové, že je lidé nejen četli a čtou, ale se všemi dějinnými důsledky se podle nich řídili a stále řídí. My si takové ambice určitě neděláme, snažíme se pouze svými schopnostmi komentovat doby minulé i současné, aby neupadly v za-

pomnění, ale sloužily k poznání, obohacení a poučení nás i našich čtenářů, což samozřejmě nevylučuje názor, že je to „blbost“.

Na závěr chceme ještě vysvětlit smysl inzerce v našem tisku. Nepovažujeme ji za čistě komerční záležitost ve smyslu, má dáti, dal, nýbrž spíše za vzájemnou podporu a vědomý podíl na našem společném díle.

Vaše redakční rada

Z obsahu / Aus dem Inhalt

Duchovní sloupek: Cesta <i>Geistliches: Der Weg</i>	3
Téma: Krušnohorské tisícovky (1. část) <i>Thema: Tausender des Erzgebirges (1. Teil)</i>	4
Ze společnosti a kultury: Královská mincovna zpřijemní advent výstavou betlémů <i>Kultur und Gesellschaft: Die Königliche Münze in Jáchymov stellt in der Adventszeit die Krippen aus</i>	7
Ze společnosti a kultury: Zajímavé kulturní a sportovní akce v regionu <i>Kultur und Gesellschaft: Interessante Kultur- und Sportveranstaltungen in der Region</i>	8
Ze společnosti a kultury: Sousedská vycházka v Perninku <i>Kultur und Gesellschaft: Nachbarlicher Spaziergang in Pernink</i>	9
Hory a lidé: Nejdecký rodák Ignác Sichelbarth <i>Gebirge und Leute: Neudeker Landsmann Ignaz Sichelbarth</i>	10
Aktuality: Patnáct let Občanského sdružení Abertamy <i>Aktualität: Fünfzehn Jahre des Bürgervereins Abertamy</i>	12
Rozhovor: S Radomírem Böhmem, správcem lesního majetku Náboženské matice na Nejdecku <i>Gespräch: Mit Radomír Böhm, dem Verwalter des Forstbesitzes von Náboženská matice in der Neudeker Umgebung</i>	14
Hory a lidé: Okrsek Bublava horské služby má nové zázemí <i>Gebirge und Leute: Der Bezirk der Bergwacht Bublava hat ein neues Umfeld</i>	17
Historie: Vápenky v Lengeldu a v Háji u Loučné pod Klínovcem	

<i>Geschichte: Die Kalkwerke in Lengefeld und Háj bei Loučná pod Klínovcem</i>	18
Historie: Jáchymov ve 20. století (2. část) <i>Geschichte: Joachimsthal im 20. Jahrhundert (2. Teil)</i>	20
Sport: Běh na „Blaták“ letos již posedmnácté <i>Sport: Der siebzehnte Lauf auf „Blaták“ (Plattenberg)</i>	22
Sport: Horská výzva 2015 aneb Krušnoholky v akci <i>Sport: Der Bergaufwurf 2015 oder „Krušnoholky“ in Aktion</i>	24
Tip na výlet: Hornické „Glück auf“ z města dvou rozhle- den – Eibenstocku <i>Ausflugstipp: „Glück auf“ aus der Stadt der zwei Aussichtstürme – Eibenstock</i>	26
Z naší přírody: Vzniká nový systém bodů záchrany <i>Aus unserer Natur: Es entsteht ein neues System von Rettungspunkten</i>	28
Recept měsíce: Zaručený recept na zbohatnutí – čočková polévka <i>Rezept des Monats: Ein sicheres Rezept, um reich zu werden – Linsensuppe</i>	29
Zaručené počasí: Jaká bude nakonec zima? <i>Zu Wetter: Wie wird der Winter am Ende sein?</i>	29
Boží Dar: Na Božím Daru již Ježíšek naděloval <i>Boží Dar: In Boží Dar hat das Christkind schon beschert</i>	31
Abertamské noviny: Životní jubileum řez- báře Jiřího Laina <i>Aberthamer Zeitung: Jubiläum des Schnitzers Jiří Lain</i>	32
Vážně nevážně: Perníková chaloupka <i>Ernsthaft unernsthaft: Pfefferkuchenkatzen</i>	33

**Ročník 4 / číslo 11
LISTOPAD 2015**

MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY – ZÁPAD
Registrace MK ČR E 20467
Vydavatel KRUŠNOHORSKÝ LUFT,
o.p.s.
IČ 29160154
Ředitel Jiří Kupilík

Sídlo - Adresa redakce
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná
Kontakt tel: 602 415 187
E-mail herzgebirgeluft@seznam.cz
www.krusnohorskyluft.cz

Bankovní účet 253184266 / 0300
IBAN: CZ53 0300 0000 0002 5318 4266
BIC: CEKOCZPP
Cena výtisku 30 Kč/ks
Předplatné pololetní
V místě distributora 150 Kč/6ks
Poštou na doruč. adresu 300 Kč/6ks
Do zahraničí poštou: 18 EUR/6ks

Inzerce cena podle velikosti
a opakování tisku po dohodě
s vydavatelem 602 415 187
E-mail: herzgebirgeluft@seznam.cz

Redakční rada
Jiří Kupilík, Lenka Löfflerová,
Michal Urban, Pavel Andrš,
Ulrich Möckel, Eva Skalníková,
Václav Kupilík, Petr Mikšíček,
Hanuš Hron

Foto na titulní stránce: Michal Urban
Logo Lenka Michaluková
Kulturní programy Jana Picurová
E-mail: picu.japicu@gmail.com
Sportovní akce: Eva Nduwimana
evanduwimana@gmail.com

Distributoři
Abertamy - Lenka Löfflerová
Boží Dar - Jitka Peřina, Karel Picura
Horní Blatná - Eva Chlumská, Jiří Kupilík
Jáchymov - Jaroslav Oheč
Lesná - Dana Waldsteinová
Merklin - Hedvika Roznerová
Myslivci aj. - Ivana Pečimúthová
Nejdek - Alena Veselá, Pavel Andrš
Německo - Ulrich Möckel
Pernink - Kristina Košnerová
Potůčky - Lenka Štrauchová
Pstruží - Anna Heranová
Srní - Ivan Medek

Prodej
Abertamy - Maso Zacharda,
U Březiny, infocentrum
Boží Dar - Konzum Čáda,
infocentrum
Horní Blatná - U Gity, infocentrum
Jáchymov - muzeum, infocentrum
K. Vary - Krajská knihovna
- infocentrum
K. Vary - Z. Štréblová
Nejdek - trafika, hotel Anna, lékárna
Nejdek - Jamajka, trafika Pospíšil,
infocentrum
Ostrov - Dům Kultury, Infocentrum
Pernink - U Patrika, květinářství
Pernink - benzinová pumpa,
infocentrum
Sokolov: Klášterní kostel sv. Antonína
Tisová - Kukačka
Vysoká Pec - obchod - potraviny

Další distributoři jsou vítáni!

Náklad 850 kusů

**Uzávěrka příspěvků do příštího
vydání měsíčníku je 2. 12. 2015.**

Poutník dokráčel až sem. Kamenitá, hrbokatá cesta plná výmolů mizí a dál je jen ocelově šedá, nehybná hladina bez obzorů, beze dna. Ztrácí se poslední hřejivé paprsky slunce, než se navždy spojí s temnotou noci. Muž usedá na břeh a smáčí unavené nohy v chladnoucí vodě.

„Tak už konečně nastup a chop se vesel, nemáš jinou volbu, tady tvá cesta končí,“ vyzývá čekající pramice. „Dej mi ještě pár chvil,“ prosí oči poutníka a vrací se zpět před hranici mizějících stínů. Vrací se až tam, kde kdysi dávno, tenkrát na začátku, coby malé dítě, hltavě objevoval na sotva znatelné pěšině uprostřed rozkvetlých luk vše, čeho se mohl dotýkat, k čemu přivonět, co prohlížet, co objevovat. Později časem i pro svoji potřebu a potěšení thrat, chutnat, používat, pošlapat a zahodit bez zábran vše,

co ho i bez jeho přičinění obklopovalo. V ten čas už kráčel sám, bez průvodců svých prvních kroků, po stále širší a pevnější cestě s pocitem, že může využít a odstranit všechny překážky, které mu v pohybu brání. Nekráčel, jel, řít se, míjel, uhýbal, narážel, někdy i boural. Nakládal do stále většího povozu vše, co postupně mohl uvést, včetně spolujezdců.

Provoz na široké dálnici, zpočátku bezchybný, přerušila nečekaně první porucha, s níž si nejprve bez problémů poradil. Problémy se ale začaly množit. Začal střídát dopravní prostředky, spolujezdce, opraváře, navíc perfektní dálnice se pozvolna měnila na cesty horších a horších tříd. Ještě zdánlivě plný sil vystoupil z rozběhlého soukolí a pokračoval pěšky dál po svých. Zpočátku neměl problém pozorovat a komentovat chaos na

frekventovaných tepnách světa kolem sebe z klidnější cesty se stále menším provozem. Pomalejší pouť však začínala časem bolet, již nevedla svěží a rozkvetlou krajinou, ubývalo zbytků zeleně na úkor vyprahlých ploch lemovaných častěji trním a bodlácím. Také řady souputníků postupně, ale jistě řídly, až nakonec kráčel sám dál a dál od pulzujícího světa svých následníků. Poslední úsek, posledních pár kroků, cesta končí a pramice čeká s těmi stomilionkrát osahanými vesly na převoz do neznáma.

Listopad, podzim, dušičky – to je čas vzpomínek na všechny ty, kteří po cestách života kráčeli před námi. Není to ovšem pouze okamžik vzpomínek na ně, měl by být i výzvou k zamyšlení nad poutí nás všech, kteří se k tomuto místu převozu blíží.

Jiří Kupilík

SBÍRÁME VÍČKA PRO VAŠÍČKA

Ráda bych vám představila našeho malého Vášu. Je mu sice teprve rok, ale už teď je to jeden z největších bojovníků, jaké znám. U maminky v bříšku byl úplně zdravé miminko, ale jeho cesta na svět k nám se hodně zkomplikovala, a tak hned na začátku musel o svoje místo hodně zabojovat. Povedlo se, Váša je mezi námi a dělá nám radost.

Jenže i za tak krátkou dobu už stihnul potkat spousty nepěkných věcí – zlou infekci MRSu a jeho „věrnou“ společnicí se stala epilepsie... Tyhle dvě potvory vše jen komplikují – kvůli nim nepracuje mozek tak dobře, jak by měl... Váša tedy nezvládá běžné věci svých vrstevníků. Ale pere se statečně dál...

A je to smutná pravda, že ke všemu jsou potřeba peníze... Ani tady to není jinak – speciální pomůcky a pobyt na rehabilitační klinice nestojí málo...

Pomocť může každý, i Ty, milý čtenáři.

Stačí málo: sbírat víčka, plastová či kovová, a plechovky (například od energy drinků), zavolat na kontakt a domluvit předání, popř. odvoz.

Kontakt: 724 538 535

(„mezisklad“ Horní Blatná či Toužim)

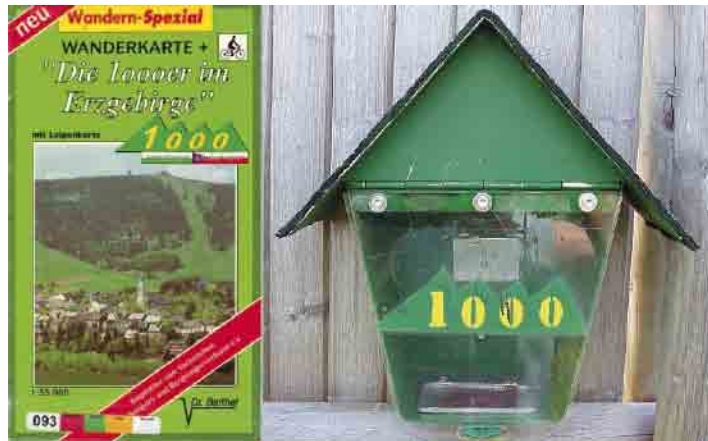
Seznam sbíraných materiálů: www.hottech.cz

Každý z Vás může být kapkou v našem moři pomoci Vašíkovi...

Krušnohorské tisícovky (1. část)

Že Klínovec je nejvyšším vrcholem Krušných hor, ví z hodin zeměpisu na základní škole většina návštěvníků i obyvatel Krušných hor. Mnozí znají z výletů na rozhledny také Blatenský vrch či Plešivec, v povědomí máme i Božidarský Špičák – nepřehlédnutelnou dominantu jinak rovinatého Božidarského rašeliniště. Už jen málokdo ale tuší, kolik vrcholů vyšších než tisíc metrů se v české či německé části Krušných hor nachází, jaké jsou jejich názvy a které vrcholy zaujmají po Klínovci další místa na pomyslném žebříčku nejvyšších hor.

Turistická mapa k německému projektu „Die 1000er im Erzgebirge“ a schránka instalovaná v blízkosti řady krušnohorských tisícovek

Odpovědi nejen na tyto otázky přinese Krušnohorský Luft v tomto i následujících číslech, inspirovaných turistickým projektem „Tisícovky Čech, Moravy a Slezska“. Hlavním smyslem tohoto projektu je „nabídnout všem obdivovatelům našich hor inspiraci k cestám do přírody při postupném zdolávání vrcholů vyšších než tisíc metrů“. Průkopníkem v této oblasti byl již v 19. století sir Hugh Munro (1856–1919), geodet a milovník hor, který v roce 1891 zveřejnil seznam hor na území Skotska vyšších než 3 000 stop (914,4 m). Pro tyto vrcholy se později vžil název „munros“ a jejich zdolávání, ať už příležitostně či systematické, s cílem postupně stanout na všech 282 vrcholech, je i po více než 100 letech velmi populární mezi tamními turisty, milovníky přírody a příznivci výzev.

Vytvoření seznamu českých tisícovek předcházelo definování tisícimetrového vrcholu a určení parametrů hlavních (HLV) a vedlejších (VV) tisícimetrových vrcholů. Užší skupinu pak tvoří tzv. ultratisícovky – elita mezi tisícovkami – splňující přísnější kritéria relativní výšky (prominence) i vzdálenosti od nejbližšího hlavního tisícimetrového vrcholu (izolace). Hlavních tisícovek je na území České republiky téměř čtyři sta (z toho

94 ultratisícovek), vedlejších vrcholů na dvě stě.

Tisícovky v Krušných horách

V české části Krušných hor se podle kritérií výše zmíněného projektu nachází 14 hlavních a sedm vedlejších tisícimetrových vrcholů, které jsou soustředěny do poměrně krátkého úseku na východě Klínovecké hornatiny o délce 25 km a šířce 8 km. Ultratisícovky máme v Krušných horách celkem tři, a to

Klínovec, Božidarský Špičák a Zaječí horu. U tisícimetrových vrcholů na německé straně obdobná klasifikace chybí a seznamy tisícovek i jejich označení v mapách se u jednotlivých zdrojů rozcházejí, zpravidla je zmiňováno pět až sedm tisícimetrových vrcholů. Německý učitel zeměpisu Frieder Berger ve své knize „Die Erhebungen des Erzgebirge – die Tausender, Neunhunderter und Achthunderter“ (2013) definoval dokonce 39 krušnohorských tisícovek, z toho 11 v německé části pohoří. Jde v podstatě o kompletní seznam všech zdejších tisícovek včetně těch, které nesplňují kritéria hlavních ani vedlejších vrcholů výše zmíněného projektu (například Nový rok 1 004 m, Na Neklidu 1 099 m, Na Skalách 1 036 m atd.).

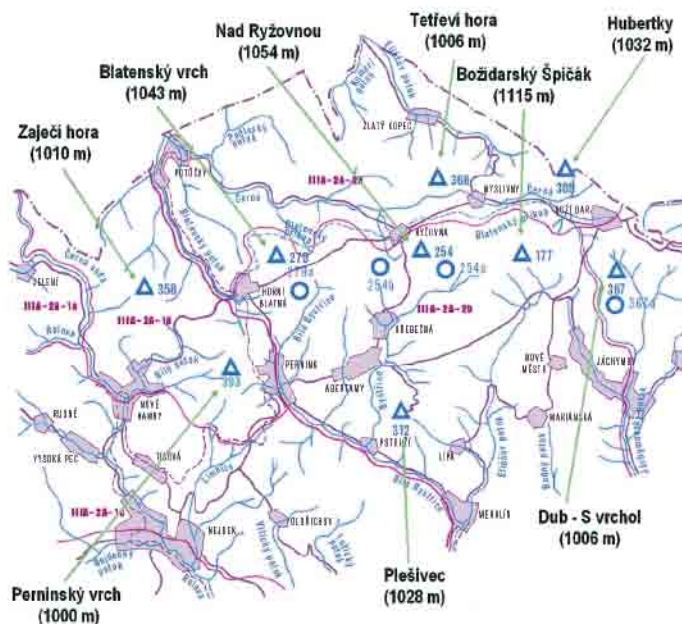
V blízkosti vrcholů řady krušnohorských tisícovek byly před lety v rámci německého přeshraničního projektu „Die 1000er im Erzgebirge“ instalovány plechové schránky s česko-německou informační cedulkou. Smyslem projektu je projít po stanovené trase mezi tisícovkami a cestou pomoci

kódů odemknout uzamčené kovové schránky s razítky. Vandalové se nicméně poměrně rychle postarali o vylámání zámků schránek i odcizení řady vrcholových razítek.

V první části seriálu o krušnohorských tisícovkách představíme české vrcholy, jež se nacházejí v západnější části zájmové oblasti (Nové Hamry – Boží Dar), v prosincovém vydání se zaměříme na tisícovky na východ od Klínovce a závěrečný, lednový díl bude patřit vrcholům v německé části Krušných hor.

Zaječí hora (1 010 m)

Nejzápadnější tisícovka České republiky, nazývaná také Zaječí vrch, leží necelé tři kilometry severovýchodně od Nových Hamrů. V okolí plochého, smrkem zalesněného vrcholu se díky četným pasekám naskýtají částečné výhledy. Zhruba 300 m od nejvyššího místa severozápadním směrem se nachází dřevěná vyhlídková plošina z roku 2007 s rozhledy na saskou část Krušnohoří s příhraničním městečkem Johanngeorgenstadt. Ačkoli na vrchol nevede žádná

Mapa tisícovek v oblasti mezi Božím Darem a Novými Hamry

Krušnohorské tisícovky – hlavní vrcholy

1. Klínovec (1 244 m)
2. Fichtelberg (1 214 m)
3. Hinterer Fichtelberg (1 206 m)
4. Božidarský Špičák (1 115 m)
5. Macecha (1 113 m)
6. Meluzína (1 097 m)
7. Brandberg (1 058 m)
8. Nad Ryžovnou (1 054 m)
9. Blatenský vrch (1 043 m)
10. Hubertky (1 032 m)
11. Plešivec (1 028 m)
12. Eisenberg (1 028 m)
13. Loučná (1 019 m)
14. Auersberg (1 019 m)
15. Zaječí hora (1 010 m)
16. Tetřeví hora (1 006 m)
17. Dub – severní vrchol (1 006 m)
18. Výsoká seč (1 006 m)
19. Perninský vrch (1 000 m)
20. Taufichtig (1 000 m)

Vyhlídková plošina nedaleko Zaječí hory (1 010 m)

turistická trasa, přístup k němu je poměrně snadný – z Jelení či Horní Blatné po Bučinské cestě (cyklotrasa č. 23) až k turistickému přístřešku, odkud je to k vrcholu zhruba 250 m po lesní cestě.

Perninský vrch (1 000 m)

Perninský vrch je extrémně plochý vrchol, který se nachází necelé 2 km západně od Perninku. Vzhledem k rozsáhlému smrkovému porostu a absenci vyšších skalek či balvanů nenabízí prakticky žádné výhledy na okolní krajinu. Nejvyšším pevným bodem v okolí vrcholu je vodárenský objekt (1 002,4 m), postavený nedaleko zelené turistické trasy. Na východním svahu Perninského vrchu leží třetí nejvýše položená železniční stanice v ČR, klenutý kamenný viadukt i sjezdařský areál, v jehož blízkosti se v minulosti nacházely závodní

trati pro běžecké lyžování. Severovýchodním svahem Perninského vrchu vede kolem lesní kapličky trasa pravidelně udržované Krušnohorské lyžařské magistrály.

Přístup na vrcholovou plošinu k vodárně je snadný – po zmíněné zelené turistické trase (Nejdek – Tisovský vrch – Horní Blatná), na kterou se z Perninku a Nových Hamrů dostaneme po žluté značce.

Blatenský vrch (1 043 m)

Blatenský vrch je kupovitý vrchol, který se nachází 1,5 kilometru severovýchodně od Horní Blatné. V jeho okolí se vyskytují žulové skalní útvary a balvany a na svazích ojedinělé sutě. V nejvyšším místě Blatenského vrchu stojí 21 metrů vysoká rozhledna z roku 1913, o jejíž výstavbu se zasadil Spolek pro zimní sporty z Horní Blatné a která byla pojmenová-

Hřeben Perninského vrchu (1 000 m) a Liščí hory (994 m) nad Perninkem

na podle rakouské arcivévodkyně Zity. Zatímco rozhledna na svém místě stojí dodnes, původní horský hotel s restaurací musel být v důsledku devastace v 50. letech zbourán. Dnešním návštěvníkům tak nezbyvá než se spokojit s venkovním posezením a nabídkou kiosku u rozhledny. V jejím bezprostředním okolí se dále nacházejí budovy ochránců přírody, radistů a vysílač. Na jihozápadním svahu Blatenského vrchu leží přírodní park Vlčí jámy a ze severu a západu obchází vrchol historická technická památka Blatenský příkop.

Na Blatenský vrch můžeme dojet na kole, autem či lépe dojít pěšky po některé ze značených turistických tras – z Horní Blatné kolem Vlčích jam, z Abertam, Hřebečné či Potůčků. V zimě se na Blatenský vrch dostaneme na běžkách po udržovaných trasách z Bludné, Abertam a Horní Blatné a příznivci rychlé jízdy na saních mohou otestovat sáňkařskou dráhu vedoucí z vrcholu do Horní Blatné.

Plešivec (1 028 m)

Nejjížnější položená tisícovka Krušných hor Plešivec je výrazný kupovitý vrchol, který se nachází dva kilometry jihovýchodně od Abertam. Jde o čedičovou kupu, jejíž strmé svahy pokrývají suťová pole porostlá smrkovým lesem. Přímo na vrcholu se nachází horský hotel s restaurací a 16 metrů vysokou kamennou rozhlednou z roku 1895, jejíž výstavbu inicioval tehdejší Spolek přátel přírody z Abertam. V blízkosti hotelu má svou stanici horská služba, atrakcí pro děti jsou malá hospodářská zvířata ve výběhu u parkoviště i nedaleká stezka krušnohorských pověstí. Rozvoj, kterým Plešivec a jeho okolí prochází během posledních let, je nepřehlédnutelný: po výstavbě lesního lanového centra s řadou doprovodných atrakcí v roce 2010 následovalo budování sjezdařského areálu s moderními sedačkovými lanovkami, rozlehlým parkovištěm a zázemím pro lyžaře u příjezdové silnice od Abertam. Rozšíření zdejších uby-

Rozhledna na Blatenském vrchu s hotelem a restaurací po roce 1913

Skiareál Plešivec na svazích stejnojmenného vrcholu je nejmladším areálem svého druhu v Krušných horách

Nad Ryžovnou (1 054 m)

tovacích kapacit by měl v dohledné době zajistit nový hotel nedaleko lanového centra.

Vrchol Plešivce je snadno dostupný autem či na kole po silnici z Abertam a pěšky po značených turistických trasách prakticky ze všech světových stran (Abertamy, Pstruží, Merklín, Mariánská, Nové Město, ...). Po cyklotrase č. 2 002 se z Plešivce můžeme vydat kolem vodní nádrže Myslívny například až ke kapličce na Milově nebo na Boží Dar.

Nad Ryžovnou (1 054 m)

Tento plochý vrchol s výraznějším severním svahem, dříve nazývaný Wagner Berg, leží půl kilometru jihovýchodně od osady Ryžovna. Je tvořen zbytky lávového příkrovu, na jeho severním svahu se nacházejí malé lomy a balvany. Z vrcholu, na němž je umístěn geodetický bod, jsou dobré výhledy především západním směrem. Masiv Nad Ryžovnou má podle některých pramenů další čtyři pojmenované vrcholy či spočinky: 1) Psárkový vrch, dříve Kölbl (1 030 m), 2) Nad Ryžovnou – jihovýchodní vrchol či Jeřábový vrch, dříve Vogelbaumberg (1 046 m), 3) Nad Ryžovnou – jihozápadní vrchol, též Lom Hřebečná, Hřebečná, Ryžovna, dříve Seifener Berg (1 044 m), 4) Bludný vrch, dříve Elias Berg (1 031 m).

Z osady Ryžovna se k vrcholu vydáme po silnici směrem na Hřebečnou, po 200 metrech odbočíme vlevo do lesa a stoupáme až do nejvyššího místa. Další možností je pokračovat po zmíněné silnici až do jejího nejvyššího místa a tam odbočit po cestě vlevo. Vrchol s geodetickým bodem je na nejvyšším místě velké paseky. Výlet na tuto tisícovku si můžeme zpestřit například návštěvou nedalekého pamětního místa u bývalého kostela sv. Václava, který tu připomíná

pietní křížek, miniatura kostela a mohyla s pamětní deskou.

Tetřeví hora (1 006 m)

Tetřeví hora se nachází necelé dva kilometry severovýchodně od Ryžovny a je další krušnohorskou tisícovkou s nevýrazným plochým vrcholem porostlým smrkovými lesy. Zatímco jižní svah Tetřeví hory je poměrně mírný, její severní svah, který je součástí Přírodního parku Zlatý Kopec, padá strmě do údolí Zlatého potoka.

Nalézt nejvyšší místo Tetřeví hory není snadný úkol – ten totiž není u geodetického bodu, který se nachází na okraji vrcholové plošiny. Na vrchol nevede žádná cesta, a tak nezbyvá než vyrazit hledat vrchol „na vlastní pěst“. Od nejbližší turistické trasy (Mílovské cesty nedaleko vodní nádrže Myslívny) je to však k vrcholu pouhých 400 metrů, a tak s trochou štěstí, popřípadě GPS navigací, by se pokoreni „vrcholu“ mělo zdařit.

Božídarský Špičák (1 115 m)

Božídarský Špičák, který se nachází necelé tři kilometry jihozápadně od Božího Daru, je s nadmořskou výškou 1 115 m nejvyšší čedičovou kupou sopečného původu ve střední Evropě. Po Klínovci je zároveň druhým nejvyšším vrcholem české části Krušných hor. Okolní rovinatý povrch převyšuje o 50 metrů, a tvoří tak dominantu zdejší krajiny, nepřehlédnutelnou z širokého okolí. Na jihozápadním svahu Špičáku je malý opuštěný lom s ukázkou sloupcové odlučnosti čediče.

Na vrchol Božídarského Špičáku nevede žádná značená trasa, a protože je součástí národní přírodní rezervace Božídarské rašeliniště, je nepřístupný. Nejbližší k vrcholu se lze dostat po červené značce („Ježíškově cestě“) z Božího Daru.

Božídarský Špičák (1 115 m) – dominanta NPR Božídarské rašeliniště

Hubertky (1 032 m)

Vrchol Hubertky leží necelé 2 km severozápadně od Božího Daru, nedaleko stejnojmenného turistického hraničního přechodu. Nejvyšší místo se nachází přibližně 50 m za státní hranicí v Německu a je poměrně snadno přístupné: Z Božího Daru po Ježíškově cestě k druhému domečku, dále doprava k hraničnímu přechodu a odsud pokračujeme přibližně 300 metrů západním směrem. V okolí se nachází smrkový les s pasekami, vrchol i jeho okolí jsou zcela bez výhledu.

Dub – severní vrchol (1 006 m)

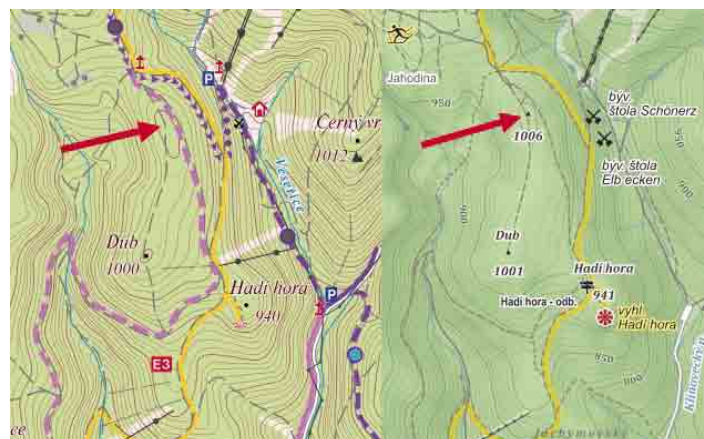
Názvem Dub je označován hřeben se dvěma vrcholy (1 006 m a 1 001 m) ležící jižně od Božího Daru. Nejvyšší místo je zcela bez výhledu, částečné výhledy

nabízí pouze nižší, jižní vrchol. V severní části hřebene se nachází areál Jahodová louka se závodními lyžařskými tratěmi. Nejsnáze je vrchol přístupný z Božího Daru po žluté turistické trase do Jáchymova (tato cesta vede ovšem z velké části z kopce, proto je hodnotnější výstup v opačném směru z Jáchymova). Zajímavostí je také označení Dubu v turistických mapách – zatímco nižší, jižnější vrchol (vedlejší) je v mapách zpravidla pojmenován (Dub, 1 001 m), vyšší (hlavní), severní vrchol nikoliv (1 006 m).

Eva Nduwimana

Použité zdroje:

www.tisicovsky.cz
Heppner, Reinhart – Brückner, Jörg – Schmidt, Helmut: Sächsis-

Zatímco nižší, jižnější vrchol Dubu (1 001 m) je v turistických mapách zpravidla označován, severní v nich často chybí (1 006 m)

che und böhmische Aussichtsberge im westlichen Erzgebirge. In Wort und Bild mit touristischen Angaben, Horb am Neckar 2000.

Berger, Frieder: Die Erhebungen des Erzgebirges. Band 1, die Tausender, Neunhunderter und Achthunderter, Wolkenstein 2013.

Královská mincovna zpříjemní advent výstavou betlémů

Adventní čas si mohou zpříjemnit návštěvníci muzea Královská mincovna v Jáchymově, kde od 28. listopadu bude k vidění výstava figurkových vyřezávaných betlémů z rozsáhlé sbírky řezbáře Václava Nekoly z Ostrova, člena Českého svazu betlemářů.

Půjde nejen o betlémy Václavem Nekolou vyrobené, ale i o další betlémy z jeho rozsáhlé sbírky, která čítá za více než patnáct let sběratelství přes padesát figurkových a na sto třicet papírových betlémů.

Kromě betlémů představí ostrovský řezbář i svoje další vánoční dřevorezby, jako jsou louskáčky na ořechy a tradiční krušnohorské výrobky – vánoční pyramidy a kouřící panáčky. Kouřící panáčky, v jejichž útroběch doutná františek, jsou jedním z dnes pozapomenutých symbolů Krušnohoří. V 19. století však dýmající figurky byly

velkou módou a nechyběly téměř v žádné domácnosti.

Kromě betlémů Václava Nekoly budou návštěvníci moci zhlédnout rovněž betlémy řezbáře Milouše Kota. Vernisáž výstavy se uskuteční 28. listopadu v 15 hodin

a po vernisáži bude následovat řezbářská dílna. Výstava potrvá do 10. ledna. V předvánoční době ji bude možné navštívit i od 14. do 20. prosince od 12 do 16 hodin, kdy bude jinak muzeum uzavřené.

Lev Havlíček

Doporučujeme kulturní, společenské a sportovní akce

Kulturní akce

- 19. 11. - Projekce filmů o Krušných horách s účastí Petra Mikšíčka (kinokavárna, Nejdek; 17:00)
- 21. 11. - 7. myslivecký ples (hotel Praha, Boží Dar; 20:00, lístky na božidarském infocentru)
- 25. 11. - Den otevřených dveří na waldorfské základní škole Wlaštovka (Waldorfská základní škola Wlaštovka, Karlovy Vary; 16:00)
- 27. 11. - Rozsvěcení vánočního stroměčku (kostel sv. Jáchyma, Jáchymov; 15:00)
- 28. 11. - Komponovaný večer s filmy a autorským čtením Petra Mikšíčka (KC Krušnohorka, Pernink; 18:00)
- 29. 11., 6. 12., 13. 12., 20. 12. - Adventní neděle s bohatým programem (Krušnohorské muzeum, Lesná; 13:00–16:00)
- 29. 11. - Adventní věnce (fara, Pernink; 13:00)
- 29. 11. - Slavnostní rozsvěcení vánočního stromu (Mírové náměstí, Ostrov; 17:00)
- 29. 11. - Vánoční jarmark, adventní zpívání a rozsvícení vánočního stromu (park naproti OÚ, Pernink; 17:00)
- 5. 12. - Mikulášská nadílka a rozsvěcení vánočního stromku (náměstí Abertamy)
- 5. 12. - Ježíškovy vánoční trhy (Boží Dar; 10:00–17:00)
- 6. 12. - Mikulášská pro děti (KD Jáchymov; 15:00)
- 8. 12. - Taneční a zábavné odpoledne s Janem Neveselým (hotel Modrá hvězda, Horní Blatná; 14:00–18:00)
- 12. 12. - Advent plný řemesel a dárků (hotel Praha, Boží Dar; 13:00–17:00)

Z programu lázní Jáchymov

- 14. 11. - Ženy Jindřicha VIII. aneb chudák král(em) (DK Jáchymov; 19:30)
- 17. 11. - Vojta Křižák Romáško: Sametový koncert (Curie, Jáchymov; 19:30)
- 24. 11. - Dixieland Messengers Praha (Curie, Jáchymov; 19:30)
- 26. 11. - Písň plně vášně a temperamentu (Radium Palace, Jáchymov; 20:00)
- 27. 11. - Taneční a společenský večer (Radium Palace, Jáchymov; 19:30–22:30)
- 29. 11. - 1. Adventní koncert – Vánoční oslava s V. A. Michnou z Otradovic a s hudbou z Anglie a Německa (Radium Palace, Jáchymov; 20:00)

Koncerty, divadla

- 20. 11. - KSO: Závěrečný koncert mezinárodní pěvecké soutěže Antonína Dvořáka (Karlovarské městské divadlo; 19:30)
- 21. 11. - Vzpomínky na Karla Kryla – Missa Karel Kryl Revival (KD Nejdek – Klubíčko; 20:00)
- 21. 11. - Noc divadel 2015 (DK Ostrov; 16:30)
- 9. 12. - Iva Bittová a Čikori (Galerie umění, Karlovy Vary; 19:30)
- 12. 12. - Adventní koncert: Vondráši, Matouši (muzeum Královská mincovna Jáchymov; 16:00)
- 12. 12. - Pink Floyd Acoustic Duo (KD Nejdek – Klubíčko; 20:00)
- 13. 12. - Staročeské vánoční koledy (Špitální kostel, Jáchymov; 15:00)
- 15. 12. - Jan Ostrý a smyčcové trio (kino Nejdek; 19:00)

Výstavy, přednášky

- do 20. 11. - Výstava Krušnohorské doly na starých fotografiích (muzeum Královská mincovna, Jáchymov)
- do 30. 11. - Darina Dobrovodská – Berková: Harmonie zralosti (Galerie Drahomíra, Karlovy Vary)

- do 7. 1. - Výstava Horní města Krušných hor (radnice, Boží Dar, denně 8:00–18:00)
- 19. 11. – 17. 1. - Karel Bečvář: Výběr z tvorby (Galerie umění, Karlovy Vary; vernisáž 17:00)
- 26. 11. – 17. 1. - Hraniční syndrom / Borderline-syndrom (Interaktivní galerie Becherova vila, Karlovy Vary; vernisáž 17:00)
- 27. 11. – 6. 1. - Vánoční výstava panenek a stroměčků (prostor bývalé radnice, Jáchymov)
- 27. 11. – 13. 3. - Bez hranic: Umění v Krušnohoří mezi gotikou a renesancí (Valdštejnská jízdárna, Praha)
- 28. 11. – 10. 1. - Betlémy (muzeum Královská mincovna Jáchymov; vernisáž 17:00)
- 29. 11. – 6. 1. - Vánoce v muzeu aneb Půjdem spolu do Betléma (Krušnohorské muzeum, Lesná; 10:00–18:00)

Kina

- 14. 11. - Odebrat z přátel (kino Pernink; 18:00)
- 21. 11. - Spongebob ve filmu: Houba v kalhotkách (kino Pernink; 18:00)
- 27.–28. 11. - Mezinárodní festival outdoorových filmů (radnice Boží Dar)
- 28. 11. - Život je život (kino Pernink; 18:00)
- 5. 12. - Padesát odstínů šedi (kino Pernink; 18:00)
- 12. 12. - Kobry a užovky (kino Pernink; 18:00)

Vánoční trhy v Sasku

- 24. 11. – 22. 12. - **Freiberg** (po–čt 10:00–20:00, pá–so 10:00–22:00, ne 10:30–20:00; 5. 12. – hornický průvod)
- 24. 11. – 23. 12. - **Zwickau** (po–čt 10:00–20:00, pá–so 10:00–21:00, ne 11:00–20:00)
- 27. 11. – 13. 12. - **Auerbach/Vogtland** (po–so 11:00–18:30, ne 12:00–19:00)
- 27. 11. – 23. 12. - **Chemnitz** (28. 11. – velký hornický průvod; 14:00)
- 27. 11. – 23. 12. - **Annaberg-Buchholz** (po–čt 10:00–19:00, pá–ne 10:00–20:00; 20. 12. – velký hornický průvod)
- 28. 11. – 29. 11. - **Eibenstock** (11:00–19:00; 28. 11. – pohádkový průvod, 14:00)
- 28. 11. – 20. 12. - **Schneeberg** (po–pá 10:00–19:00, so 10:00–20:00, ne 11:00–20:00; 5. a 6. 12. Lichtfest; 6. 12. – velký hornický průvod, 17:00)
- 28. 11. – 20. 12. - **Marienberg** (11:00–19:00)
- 28. 11. – 20. 12. - **Kurort Seiffen** (po–čt 11:00–17:00, pá a ne 10:00–18:00, so 10:00–19:00)
- 4. 12. – 12. 12. - **Schwarzenberg** (6. 12. – pohádkový průvod, 12. 12. – hornický průvod)
- 12. 12. – 13. 12. - **Klingenthal** (odpoledne)
- 12. 12. – 13. 12. - **Johanngeorgenstadt** (od 14:00)

Sousedská vycházka v Perninku

V sobotu 24. října se v Perninku konala Sousedská vycházka po okolí obce za doprovodu spisovatele a geologa Michala Urbana, spoluautora velmi zajímavé knihy o horních městech Krušných hor, která čtivě popisuje jejich historii včetně historie hornictví. Tato vycházka byla určena pro zájemce o hornickou minulost perninského okolí.

Překvapil počet asi devadesáti zájemců, tolik se jich ani neočekávalo. Přispělo k tomu mimo jiné i krásné, slunečné počasí. Na úvod nás pan Urban seznámil s trasou prohlídky a dal nám k nahlédnutí historické mapy s vyznačením starých cínových dolů. Při zhruba tří až čtyřkilometrové procházce jsme navštívili západní část okolí obce, tedy oblast nad místním nádražím ČD, která se v minulosti proslavila těžbou cínových rud. Zde se nacházel důl Drahá kožešina (německy

Tiefer Edlerpelzer Stollen) a nejvýznamnější perninský důl Nanebevstoupení Panny Marie (Maria Himmelfahrt), jehož největší rozkvět byl v letech 1546 až 1550. Dodnes jsou v těchto místech vidět pozůstatky po dobývání – výrazný pruh povrchových dobývek a propadlin, tzv. pinek. Začíná nedaleko sjezdovky Nad nádražím a táhne se téměř bez přerušení severojižním směrem na vzdálenost více než půl kilometru. Touto délkou se pinkový tah na žile Nanebevstoupení Panny Marie zvané také Spodní žila řadí k nejdelším v Krušných horách.

Prošli jsme si ale i pinkové tahy na Horní žile, které jsou místy široké i hluboké až deset metrů. Místy jsou vidět kruhové prohlubně, kde stávaly šachty. Nejvýraznější je šachta Anna na Horní žile, kde se těžil cín ještě na přelomu 18. a 19. století. Odvodnění probíhalo dědičnými štolami. Udělali jsme si

několik zastávek, kde nám pan Urban vyprávěl mnoho zajímavého a zodpověděl na řadu otázek. Zdrželi jsme se také u štoly Josef. Zde vše doplnil dalšími informacemi Norbert Weber. Na závěr vycházky jsme se zastavili u pískovny, místní vodárny z roku 1912, kam byla svedena voda z několika sta-

ných štol na cínovou rudu, a také u blízké kapličky.

Jsem si jistý, že akce se většinou zájemců líbila tak jako mně a již dnes se těší na příští Sousedskou vycházku, která povede neméně přitažlivou východní částí okolí obce.

text a foto: Bedřich Lühne

Halloween na Šlikovce

V pátek 30. října byl Jáchymov v zajetí duchů a strašidel. Od městské radnice vedla ke Šlikovce temná stezka pro všechny malé i velké odvážlivce. A kdo se nebál a na stezku vyrazil, prošel pavoučím královstvím ke královně Arachné, potkal lidojeda, slyšel smrtáka brousit si kosu, poté se ohřál v pekle, navštívil egyptské mumie, u vědmy ve věži se dozvěděl svoji budoucnost, u stromu duchů si vyrobil svého ochránce a nakonec navštívil strašidelnou sluj.

Všichni odvážlivci, kteří prokázali svou odvahu a statečnost a prošli celou stezku, dostali za odměnu a na posílněnou buřtu k opečením. Pomyslnou tečku Halloweenu na Šlikovce dala úžasná ohnivá show v podání Ohnivého divadla Ignis.

Všem, kteří se podíleli na uskutečnění této akce, patří veliké díky. Za rok opět na shledanou.

**za Informační centrum Jáchymov
Markéta Kutějová**

Smrták s kosou

Nejdecký rodák Ignác Sichelbarth

Misionář, malíř a mandarín na císařském dvoře v Pekingu

Jméno Ignác Sichelbarth je pravděpodobně i většině Krušnohorců neznámé. A přece jeho nositel patří k nejvýznamnějším a nejzajímavějším osobnostem města Nejdku. Dnešní nejdečtí občané znají přinejmenším jeho jméno a místo jeho úmrtí, protože od 24. října 1999 je na nejdecké skále pod věží umístěna jeho pamětní deska s nápisem: *26. IX. 1708 Nejdeck R. P. Ignác Sichelbarth S.I. †6. X. 1780 Peking.

Sichelbarthova životní pouť je jedinečná. To, že se v první polovině 18. století dostal člověk z Nejdku až do Číny a tam s vysokými počty zemřel, je téměř neuvěřitelné. Zřejmě byl umělecky opravdu nadaný a můžeme se domnívat, že jako malíř působil již ve své vlasti. Zvolil si však jiný cíl než kariéru na dvoře některého evropského knížete.

Roku 1736 vstoupil Sichelbarth v Brně jako novic do jezuitského řádu. Od roku 1739 studoval v Olomouci teologii a připravoval se na misionářskou činnost. V roce 1743 jej nacházíme ve skupině spolubratřů v Lisabonu. Odtud vedla jeho cesta kolem Afriky a Indie do Macaa, jež bylo východním místem čínské misie. Roku 1745 dosáhl svého cíle – Pekingu. Co ho však lákalo do Číny?

Již roku 1601, jeden a půl století před příchodem Sichelbartha, se v Pekingu usadil italský jezuitský pater a misionář Matteo Ricci. Byly tak položeny kulturní mosty mezi Evropou a Čínou. Ricci a jeho společníci se zařadili taktně a tolerantně do čínské společnosti. Naučili se její řeč, vážili si její kultury, a získali tak přátelství vysokých čínských úředníků a učenců, kteří se zajímali nejenom o křesťanství. Přijímali s povděkem i jiné stránky západní kultury – evropskou matematiku a geometrii, astronomii a kalendář, geografii, kartografii, techniku a medicínu.

Mosty mezi kulturami však nedvedly jenom jedním směrem. Misi-

onáři psali knihy a dopisy, v nichž podávali velmi pozitivní obraz Číny. Vzbudili tím v Evropě živý zájem o zemi Dálného východu. Portugalské a v 17. století holandské a anglické obchodní lodě přivážely také do Evropy stále více čínských produktů (čaj, hedvábí, umělecké předměty a především velmi obdivovaný, úchvatnými obrazy a vzory zdobený porcelán).

Když Ignác Sichelbarth trávil své mládí v Nejdku a studoval v Brně a Olomouci, vystupňoval se v Evropě zájem o Čínu do módnosti. Nadšení, jež jistě zažil i mladý Sichelbarth, možná vzbudilo jeho přání odejít na Dálný východ jako misionář.

Ze Sichelbarthových prací se dochovala jen malá část. Jsou to asi dva tucty obrazů zvířat, převážně v krajině. Jsou uloženy v muzeu starého císařského paláce v Pekingu a v Národním palácovém muzeu v Taipei na Tchaj-wanu. V Taipei je umístěn nejvýznamnější z jeho dochovaných obrazů – Sto jelenů v krajině (kresba na pásu hedvábí o výšce 42 cm a délce 4,23 m).

Žádný obraz s náboženskou tematikou od něj neznáme. Není divu. To, co měli umělci malovat, určoval císař. To, co jsou pro dnešního premiéra tiskovní fotografové, byli pro Qian Longa, to bylo císařovo jméno, evropsí malíři. Nešíslněkrát portrétovali panovníka, jeho prince, mandaríny, důstojníky, vazaly a konkubíny. Tak jako jeho předkové byl i Qian Long vášnivým jezdcem a lovcem. Zadával

Reliéf na nejdecké skále pochází od Markéty Hornákové, absolventky kamenické školy v Hořicích v Podkrkonoší

proto svým umělcům zobrazování loveckých scén, koní, psů a jelenů. Věnoval-li některý mongolský kníže císaři jako hold koně, byla tato velká událost zobrazena.

Sichelbarth sloužil panovníkovi, který měl rád umění a poezii a vážil si jich. Obrazy obohacoval vlastními verši a nápisy a k překvapení malířů příležitostně sám bral do ruky kreslicí uhl. Císař přirozeně očekával, že jeho evropsí umělci budou malovat čínským způsobem. V jejich malbách jsou

však rozpoznatelné evropské prvky, které císař trpěl a možná i oceňoval. Vznikl tak jedinečný, kombinovaný čínsko-evropský styl.

Lidské postavy, portréty nebo zvířata, zobrazená tradičním čínským způsobem, působí na Evropana plošně a lineárně. Stejně motivy jezuitských malířů se jeví plastičtější a realističtější, protože tělesná zaoblení jsou zřetelně světlejší a stíny. Všimněme si toho u Sichelbarthových obrázků jelenů, koní nebo opiček pod borovicí.

Výřezy z obrazu Sto jelenů v krajině (kolem roku 1773). Sichelbarth namaloval jelena a malíř Zhang Wei-bang krajinu

Dvě opičky pod borovicí jako symbol štěstí

Stín je na nich ovšem podle přání císaře často jen naznačen. Zřetelně je vidět rozdíl oproti čínskému stylu na mnohem výraznějších efektech světla a stínu u evropských obrazů pozdního baroka. Pozadí Sichelbarthových obrazů zvířat je buď neutrální, nebo s čínskou krajinou, často dokreslovanou čínskými malíři. I na nich jsou však rovněž často patrné evropské prvky.

Olejomalby se nedochovaly žádné. Císař dával přednost malbám čínskými vodovými barvami na hedvábí nebo na papír. Výjimkou jsou mědirytiny válečných scén. Zde císař plně akceptoval evropskou techniku.

Na Sichelbarthův život a působení se nám dochoval jen jeden jasnější pohled. Bylo to, jak sdělují jeho kolegové v dopisech, jednoho dne v sedmdesátém roce jeho života, kdy byl na vrcholu své životní pouti. Toho dne byl Sichelbarth vyzván, aby přišel do paláce. Tam ho potkal císař. Při malování mo-

narcha předstíral, jako by si poprvé všiml, že se malířovi chvěje ruka. „Vaše ruka se chvěje,“ povídá císař. „To nic, pane. Jsem ještě pořád schopen malovat.“ „Jápkajste stár?“ Páter odpověděl: „Sedmdesát let“. „Proč jste to neřekl? Nevíte, co jsem učinil pro Castigliona v sedmdesátém roce jeho života? To samé učiním i pro vás.“

Ovšemže to císař Qian Long věděl dávno, protože pocta a dary byly připravené: šest hedvábných šátků prvotřídní kvality, roucho mandarína, velký řetěz z achátů a různé jiné věci. Avšak to skutečně významné byly čtyři znaky písma na desce, které císař na počest pátera vlastnoručně napsal.

Sichelbarth vstoupil do nosítek s baldachýnem, která neslo osm nosičů. Průvod potom asi hodinu a čtvrt kráčet i s dary celým městem. V čele průvodu bylo dvacet čtyři hudebníků a čtyři mandaríni na koních. Další mandarín, pověřený císařem, doprovázel Sichelbartha.

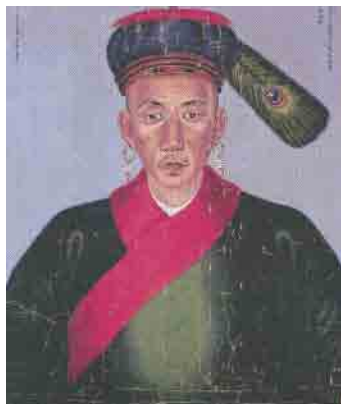
Důstojník Hala baturu Ayusi (1760)

To vše se konalo za účasti velkého množství lidu. Když průvod došel do sídla jezuitů, byl tento všemi misionáři slavnostně pozdraven. Nového mandarína uvedli do přijímacího sálu, kde byl podáván čaj. Jeden úředník ode dvora misionářům řekl, že to byla pocta, kterou by nebylo možno koupit ani za milion.

Po tomto vyznamenání zbyly Sichelbarthovi ještě tři roky živo-

ta. Svou nemoc, opotřebením obou holenních kostí, snášel s velkou trpělivostí. Pravděpodobně trpěl artrózou kloubů kolenní. Zemřel 8. října 1780. Císař pro něj nechal postavit nádherný náhrobek s výčtem jeho zásluh v čínském a latinském jazyce.

Budiž zde uveden překlad části čínského textu: ...pocházel ze země Böhmen (Čechy) na velkém zápa-

Portrét tatarského důstojníka Ajungboo ve službách čínského císaře (asi 1776)

dě... Příchodem do Číny, kde šířil (křesťanské) učení, se mu splnilo jeho dlouhodobé přání... (1745) byl za své vynikající schopnosti císařem povolán do hlavního města, aby mu tam sloužil jako

malíř. Pracoval dlouhá léta horlivě v Ruyi („akademie“ v císařském paláci) k císařově plné spokojenosti. Dostalo se mu opakovaně projevů císařovy přízně a velkorysých darů. Byl jmenován prvním ředitelem správy císařových parků a dostával plat mandarína třetího stupně. Ve čtyřicátém druhém roce vlády Qian Longa (1777) se mu dostalo pocty veřejné oslavy jeho sedmdesátých narozenin. Byla mu přitom předána deska, na kterou císař vlastnoručně napsal: „Ať žije (host) z daleké země!“ Nelze nalézt slova, jimiž by se dala popsat úcta, kterou si svým příkladným životem získal. Vynikal zejména ctností stálosti a trpělivosti. Zemřel... (6. 10. 1780) ve věku sedmdesáti tří let. Po jeho smrti věnoval císař dvě stě stříbrných taelů (tolarů) z císařské pokladny na krytí nákladů jeho pohřbu.

Sichelbarthův hrob na hřbitově misionářů v Pekingu se zachoval neporušen více než jedno století. Při povstání boxerů (1900), zaměřených nepřátelsky proti cizincům, byl hřbitov zrušen. Podruhé došlo ke zrušení během kulturní revoluce v letech 1966 a 1970. Také Sichelbarthův náhrobek nese stopy poškození. V 80. letech 20. století byly kamenné náhrobky s pietou restaurovány, znovu postaveny a dnes patří ke státům chráněným památkám Pekingu.

Na hlavě náhrobku lze rozeznat dva do sebe vpletené draky, kteří představují čínské císařství. Hrají si s perlou, starým buddhistickým symbolem splněného přání a štěstí. Pod nimi je kříž a monogram jezuitů IHS. Tato souhra symbolů čínské a evropské víry na jednom jediném památníku je opět znamením tolerance, vzájemné úcty a mírového propojení kultur, na němž měl Sichelbarth nemalý podíl.

Sichelbarthův náhrobek na pekingském hřbitově Zha-lan

Erich Zettl
překlad: Miroslav Holeček
foto: Pavel Andrš,
archiv Ericha Zettla

Patnáct let Občanského sdružení Abertamy

Na přelomu tisíciletí, přesněji 12. října 2000, bylo založeno Občanské sdružení Abertamy. Tímto aktem byla vyplněna jakási pomyslná „mezera na trhu“. V Abertamech a blízkém okolí totiž do té doby žádný aktivní spolek občanů nepůsobil. Vzhledem k novému znění občanského zákoníku, který nezná pojem sdružení, ale jen spolek, se členové usnesli na změně jména. V letošním roce tak byl zaregistrován nový název „Krušnohorský spolek Abertamy“, jenž lépe odkazuje na to, v jaké oblasti Čech spolek působí.

Ze sousedských schůzek lidí se zájmem o spolkovou činnost vzešel v průběhu roku 2000 přípravný výbor, jehož členy byli paní Ingrid Cejpková a pánové Rudolf Löffler a Wolfgang Thiel. Ti poté občanské sdružení zaregistrovali. Po opadnutí počáteční euforie stále zůstává přibližně 40 aktivních členů, kteří jsou ochotni zdarma pracovat na kulturním, společenském a sociálním rozvoji města Abertamy a dnes už i Krušných hor. Občanské sdružení realizuje každoročně kulturní a turistické akce, různá setkávání, a to i na mezinárodní úrovni. Dále se snaží obnovovat a zachovávat místní tradice a realizovat vydavatelskou činnost propagující město Abertamy.

Ani ne po roce činnosti, 8. září 2001, se v krátké historii spolku objevil významný milník. Předsedové Občanského sdružení Abertamy a saského Krušnohorského spolku Breitenbrunn totiž podepsali dohodu o příhraniční spolupráci. Časem se ukázalo, že tato smlouva nebyla jen prázdným cárem papíru. Spolupráce mezi oběma spolky je od samého počátku velmi plodná, jejich členové spolu totiž dokončili hned několik projektů a spolupracují na dalších.

Kromě běžných aktivit, jakými jsou například pořádání koncertů, výletů, autorských čtení a různých přednášek, má za sebou spolek i několik větších pro-

jektů. Prvním a dodnes živoucím je stavba mohyly a zvelebení okolí místa, kde stával kostel sv. Václava na Ryžovně. Členům partnerských spolků tehdy pomáhaly i děti ze saských a českých dětských domovů. Dalším ze společných počinů byla úprava prameniště říčky Černé pod Fichtelbergem. Jak již bylo řečeno, spolek se snaží uchovat místní tradice, proto také vznikl projekt pro zachování abertamského nářečí. Podařilo se v redakci vydat knihu 25 veselých historek z Abertam od Alexandra Wüsta. Obsahem knihy je verze povídek ve specifickém místním nářečí, spisovné němčině a češtině. Vzhledem k tomu, že tímto

Nové logo Krušnohorského spolku Abertamy

nářečím mluví již jen pár místních rodáků, nechalo sdružení vyrobit i zvukový nosič, pro nějž abertamští rodáci četli jednotlivé povídky v nahrávacím studiu.

Pexeso, omalovánky a CD s 25 veselými historkami v abertamském nářečí

Křest knihy A. Wüsta 8. prosince 2007 na abertamském náměstí

Místní rodačka Anna Gorawska čte povídku v nahrávacím studiu

Úprava pramene říčky Černé pod Fichtelbergem

Kniha i nahrávka jsou tak jedinečným dokladem hovorové řeči, kterou mluvili naši předci. Ilustrátorem 25 veselých historek z Abertam je Pavel Rak. Souvisejícím projektem pak bylo předčítání knihy dětem, které podle přečtených povídek malovaly obrázky. Každému ze zúčastněných dětí byla poté vydána kniha těchto povídek s vlastními ilustracemi. V rámci této činnosti sdružení dále vydalo například omalovánky a pexeso s abertamskými motivy.

Projektem, který členy sdružení v současné době zaměstnává asi nejvíce, je zachování rukavičkářského řemesla. Rukavičkářstvím se obyvatelé Abertam a okolí živil dlouhých 150 let. V průběhu několika let se podařilo zajistit množství exponátů, z nichž posléze vznikla dobře navštěvovaná výstava. Expozice je nyní umístěna v prostorách městského úřadu, kde členové sdružení jednou měsíčně předvádí na funkčních strojích rukavičkářské řemeslo. Po dostavbě městského muzea by se výstava měla stát jeho trvalou součástí.

Poslední tři roky sdružení úzce spolupracuje také s nově vzniklým Německo-českým kulturním spolkem Potok. V rámci vzájem-

né spolupráce se Češi a Němci jednou měsíčně setkávají u tzv. Stammtische, kde se zdokonaľují v češtině, němčině, dále poznávají obě země a společně navštívili například hlavní města České i Německé spolkové republiky či kulturní památky na obou stranách hranice.

Členové Krušnohorského spolku Abertamy dokázali během 15 let aktivní činnosti rozhýbat i další menší projekty a stali se nedílnou součástí kulturního a společenského života v Abertamech a okolí. A co za tu dobu přinesla dobrovolná spolková činnost jeho členům? Blízká přátelství, poznání, že na druhé straně hranice žijí také příjemní lidé, nebo třeba náplň volného času. Ale tím hlavním jsou společné cíle, za nimiž je potřeba jít a něco pro ně udělat. Členové abertamského spolku i přes mnohá úskalí dokazují, že vůle udělat něco pro druhé přináší nejen jim samotným své plody.

Lenka Löfflerová

Poděkování

Děkujeme všem, kteří svojí účastí na posledním rozloučení s Margaretou Hahnovou utčili její památku, dále za květinové dary a písemné kondolence. Manžel a zarmoucená rodina

Lesy u Nejdku opět spravuje Náboženská matice

Rozhovor se správcem lesního majetku Radomírem Böhmem

Náboženská matice je veřejný fond s právní subjektivitou. Není organizační součástí římskokatolické církve, ani státním fondem. Jde o samostatný subjekt, jehož účelem je správa části majetku římskokatolické církve s výnosem určeným pro její potřebu. Byla vytvořena za vlády Josefa II. Nejdecká matice získala majetek koupí od majitele, syna svobodného pána z Königswarteru, v roce 1908. V roce 1948 byl její majetek zestátněn. Radomír Böhme je prvním novodobým správcem jejího nejdeckého majetku, vydaného v rámci církevních restitucí.

Co vás přivedlo na dráhu lesníka? Byla to věc dědičná, daná rodinou, nebo vlastním rozhodnutím?

Oba moji rodiče jsou lesní inženýři a v době, kdy jsem si utvářel představu o svém budoucím profesním zaměření, pracovali u Západočeských státních lesů v Horní Blatné. Už odmala mě táta brával s sebou do lesa. Tehdy mě samozřejmě nejvíce zajímala nákladní auta odvázející dříví, případně obrovské buldozery shrnující klest po kalamitách. Vrcholným zážitkem pak bylo, když mě řidič vzal do kabiny. Prý už jako miminko jsem si hrával pod stolem, když táta dělal uzávěrku, a pokaždé když řekl dub, tak jsem dupnul, a když řekl smrk, tak jsem smrknul. Vlastně jsem o jiném povolání ani nepřemýšlel. Když ještě na přelomu 80. a 90. let začala fungovat Střední lesnická škola ve Žluticích, přihlásil jsem se tam. Byli jsme historicky třetí ročník. A protože moji rodiče měli brněnskou lesnickou fakultu, zamířil jsem po maturitě do Brna. Byl jsem první absolvent žlutické školy, který promoval na Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně.

Kde jste naposled působil a co vás vedlo k tomu odejít z „jistého“ do „neznáma“?

Už v průběhu studií jsem uskočoval praxe u Loketských městských lesů, do jejichž majetků jsem umístil i obsah své diplomové práce. Měl jsem to štěstí, že mi ihned po studiu nabídli pozici adjunkta. Na přelomu milénia probíhaly restituce a městu Loket byly navraceny velké lesní majetky. To otevíralo prostor pro nábor nových pracovníků a zároveň to pro mě byla velká praktická zkušenost něčeho, co jsme se ve škole neučili. Za patnáct let, kdy jsem u městských lesů pracoval, jsem si prošel několika pozicemi včetně řízení společnosti. Poslední dva roky jsem měl na starosti středisko služeb, kde jsme provozovali a rozvíjeli přidruženou výrobu firmy – například štípání dříví nebo prodej rašeliny. Když přišla nabídka na účast ve výběrovém řízení na pozici vedoucího poleší na navracených církevních majetcích v okolí Nejdku, viděl jsem v tom možnost klasické lesnické práce v místech, kde bydlím. Nové Hamry jsou uprostřed majetků Náboženské matice, takže když ráno vyhlédnu z okna, jsem vlastně v práci. Když jdu s rodinou na procházku, když se jdeme projet na kole nebo jen na houby, jsem v lese, o který se starám. A to si myslím, že je příjemné nejen pro mě, ale je to přino-

sem i pro les, když se o něj starají místní lidé. Ti k němu mají potom nejen pracovní, ale i osobní vztah.

Jste po dlouhé době první, kdo otevírá novou kapitolu lesního hospodaření na nejdeckém církevním majetku. Jistě to nebude jednoduché pracovat pod kritickým pohledem všech, kteří mají k církevním restitucím negativní vztah a výhrady. Cítíte se připraven?

Během studia i následně v praxi jsem se sice hodně naučil, nicméně vím, že pořád je, co se učit. Proto k této odpovědné funkci přistupuji s pokorou i respektem, ale cítím se připraven. Spolu s kolegy přebíráme dílo lesníků, kteří tu byli před námi, a snažíme se ho předat našim následovníkům minimálně ve

stejném nebo lepším stavu. Přitom si uvědomuji, že les, nebo přírodu vůbec, neřídíme, avšak svým konáním pouze usměřujeme ku prospěchu vlastníka i celé společnosti.

Lesy jste přebíral od Lesů ČR. Můžete prozradit, jak to probíhalo nebo snad ještě probíhá?

První lesní pozemky jsme přebírali v závěru roku 2014. Předpoklady úplného vydání byly mnohem optimističtější, než je skutečnost. Dnes víme, že se bude vydávat ještě v příštím roce. V jednotlivých případech se spory potáhnou i delší dobu. Týká se to zejména historického majetku, u něhož není shoda v názoru na jeho vydání. Proces přebírání majetků jsem si vyzkoušel už ve svém bývalém působišti. Tehdy mě samozřejmě vůbec nenapadlo, že se mi to bude ještě někdy hodit. Ovšem rozdíl mezi vydáváním majetků tehdy a dnes je propastný. Tenkrát to ani vydávání nebylo, spíš zabírání s každodenními spory s personálem Lesů ČR. Hospodářskou knihu nebo evidenci nám nikdo nepůjčil ani k nahlédnutí. Dnes dostáváme při předávání veškerou evidenci, data lesního hospodářského plánu a vůbec vše, co je k řádnému hospodaření v lese potřeba.

Jak hodnotíte stav majetku a způsob předešlého hospodaření?

Přestože Nejdecko patří mezi nejméně poškozené části Krušných hor, stav lesních porostů zde nejlepší není. Velkým problémem jsou škody zvěří, které vznikly v 80. a 90. letech. To znamená, že prakticky všechny

Dům s kanceláři poleší Náboženské matice v Nových Hamrech

porosty mladší šedesáti let jsou poškozeny ohryzem nebo loupáním. Takto poškozená kůra stromů umožňuje vniknutí a rozšíření hnilob ve dřevě, a stromy tak jsou méně stabilní a dříví je znehodnocené. U poškozených porostů bývá problém dopěstovat les do myšlného věku, protože stromy jsou náchylnější ke zlomení. Celkové situaci nepřispěla ani dlouhodobá imisní zátěž ve druhé polovině minulého století, která způsobila okyselení povrchových vrstev půdy. To jsou historické problémy, s nimiž se musíme vyrovnat. V posledních letech nás trápí zejména dlouhodobě podprůměrné srážky a odumírání smrku pichlavého vinou kloubnatky smrkové.

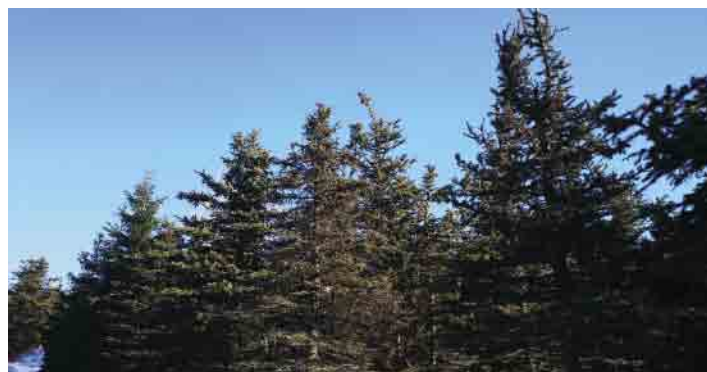
Komplikovaný je i celkový přístup k vydávanému majetku. Neinvestovalo se zde, a to třeba ani do stavby oplocenek, zanedbávala se údržba lesní dopravní sítě i výcho-

va mladých lesních porostů. Nutno ale dodat, že zde po podání výzev k navrácení majetku nedocházelo k žádným úmyslným těžbám a holiny byly při předávání zalesněny.

Máte jistě vytvořenou organizační strukturu a způsob správy. Bude to blízké systému Lesů ČR se soutěžením dodavatelů firem, vrátíte se k formě práce s místními drobnými dodavateli, nebo zvolíte něco mezi podle momentální situace? Jak budete prodávat vytěženou dřevní hmotu?

Naše polesí je součástí organizační struktury Arcibiskupství pražského, které zde spravuje propachtované majetky Náboženské matice a Kolegiální kapituly svatého Kosmy a Damiana ve Staré Boleslavi. Majetky Náboženské matice budou mít na Nejdecku výměru kolem 4 500 hektarů a budou se rozprostírat mezi Horní Blatnou, Oldřichovem, Pozorkou, Nejdkem, Lesíkem, Rolavou a státní hranicí. Vydány jsou zatím asi dvě třetiny majetku. Kapitální majetek je jižně od Bochova a má výměru 500 hektarů. Systém hospodaření bude odpovídat historickým i současným zkušenostem při správě pětisícihektarového majetku. Na většinu prací uzavíráme smlouvy o dílo s jednotlivými živnostníky.

Vybíráme pracovníky z regionu, z místních obcí a především ty, kteří již v lese pracovali, ovšem vinou systému zadávání zakázek u Lesů ČR jsou bez práce nebo pracují za velmi nízké ceny. Snahou je z našeho hospodaření odstranit mezistupeň společností, které sice smluvně zajišťují práce v lese, ale

stejně si na vlastní práci najímají živnostníky. Ten díl prostředků můžeme použít na zaplacení práce těch lidí, kteří ji skutečně vykonávají. U složitějších procesů, jako jsou harvesterové technologie, oslovujeme větší firmy, které disponují odpovídajícím technickým vybavením a zkušenostmi.

V tom případě využíváme databáze a reference lesní správy Arcibiskupství pražského. Stejným způsobem probíhá i obchod s dřívím. V rámci celého Arcibiskupství pražského a celkového objemu dřevní hmoty jsme schopni dosáhnout na výhodnější smluvní podmínky. Nezapomínáme však ani na místní malé pily, které oslovujeme a vytěžené dříví jim nabízíme ke koupi. Pro běžné občany jsou zajímavým řešením samovýroby, kterými jim dáváme možnost vlastní výroby paliva přímo v lese.

Pokud jste se rozhodli vstoupit na cestu neprošlapanou, určitě máte vizi do budoucna. Jakou?

U církevních majetků se předpokládá dlouhodobá kontinuita hospodaření, podobná jako v soukromém vlastnictví. Nehrozí zde zásadní

změny po volbách jako u městských majetků nebo časté nekonceptní střídání revírníků. Tým pracovníků, který zde máme, se vybíral sice rychle, ale rozhodně ne překotně. Naši hajníci mají ke svým úsekům vztah už z dřívějška, mají odpovídající vzdělání a zkušenosti. Právě dlouhodobá koncepce a kontinuita hospodaření je základním kamenem naší správy. Každý lesník si svou práci staví svůj pomník slávy nebo hany, jeho přístup a rukopis ocení totiž až další generace. Místní lesy mají velký potenciál pro podrostní způsob hospodaření. To znamená, že můžeme využívat přirozené zmlazení, kdy pod dospělým porostem vyrůstají nové semenáčky a nemusíme pracně zalesňovat. V budoucnu se budeme snažit vyhybat holosečím a směřovat k přírodě blízkému hospodaření. Samozřejmostí jsou také zásady trvale udržitelného hospodaření, tedy zajištění stabilní, trvalé produkce včetně kvality lesa pro příští generace.

Součástí vráceného majetku jsou nejen přírodní rezervace, ale i oblast velmi frekventovaná kolaři, turisty a lyžaři. Budete v současné nastaveném trendu podpory

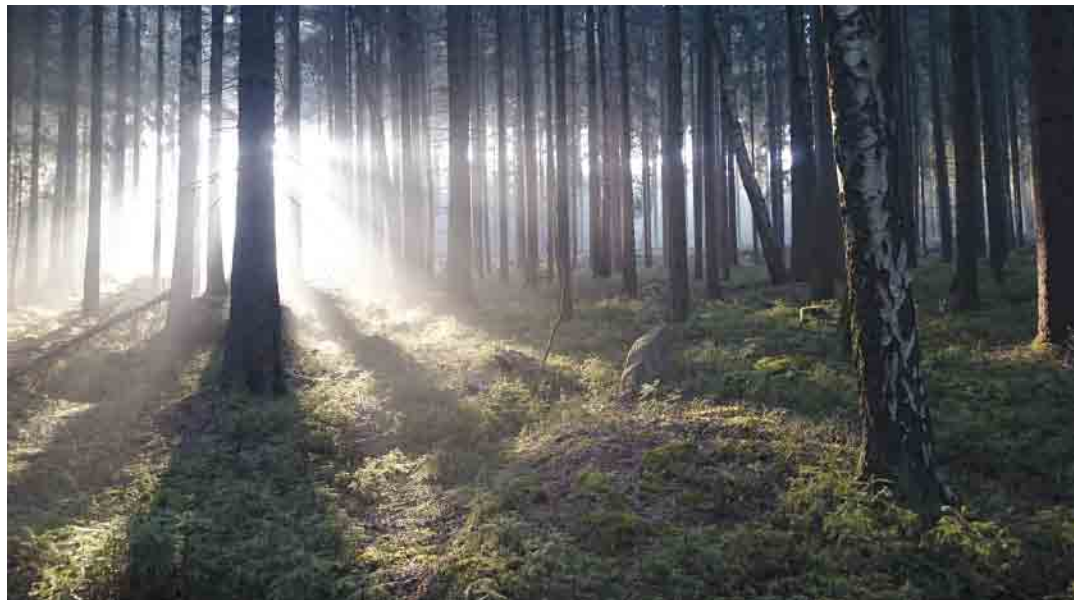

rozvoje ostatních funkcí lesa pokračovat i přesto, že vaše finanční možnosti zdaleka nedosahují možností Lesů ČR?

Na vráceném majetku máme přírodní rezervace Oceán a Malé jeřábí jezero a bude vráceno i ochranné pásmo národní přírodní rezervace (NPR) Rolavská vrchoviště. Vlastní NPR vrácena nebude, přestože jde o historický majetek Náboženské matice. Podle zákona o církevních restitucích se pozemky, na nichž je vyhlášena národní přírodní rezervace, nevydávají. Další část majetků je v evropsky významných lokalitách soustavy Natura 2000 nebo v mokřadech Ramsarské úmluvy. Tyto systémy více či méně ovlivňují i způsob hospodaření. Podobně je to i s turistickým ruchem. Stalo se zde tradicí, že vlastník lesů uzavíral dohodu s První krušnohorskou o. p. s. o neudržování lesních cest v zimním období tak, aby mohla probíhat strojová úprava běžeckých lyžařských tras. V této tradici budeme pokračovat i my. Cyklisté určitě uvítali, že jsme letos v létě opravili část cest v okolí Sejřů a Pajndlu. Cesty musely být opraveny hlavně kvůli průjezdu lesní techniky a odvozních soupřav, avšak podle ohlasů to ocenili také návštěvníci lesa. Rovněž máme pozitivní reference na informace, které předáváme na cykloportál Karlovarského kraje, o místech, kde probíhají práce a je zhoršený průjezd. To je jedna část našeho pohledu na podporu volnočasového využití lesa. Obecně církevní subjekty nemají k dispozici státní peníze jako Lesy ČR v Programu 2020, z nichž by bylo možné financovat stavby altánů nebo jiné veřejně prospěšné akce. Církev získané prostředky využívá zejména na charitativní účely a systém veřejné podpory má trochu jiný cíl a využití. Neznamená to ovšem, že podobné stavby z lesa zmizí. Například o stávající přístřešky se dále budou starat Lesy ČR a nové akce mohou být financovány z dotačních programů.

Přebíráte i výkon práva myslivosti. Co od toho mohou očekávat nájemci honiteb na pozemcích Náboženské matice?

Zodpovědné myslivecké hospodaření je se správou lesa samozřejmě velice úzce spjato. Naš myslivecký zákon je ovšem postaven tak, že

dokud není vyhlášena nová honitba, zůstává v platnosti stávající. To znamená, že dnes i na již vydaných majetcích Náboženské matice jsou stále honitby Lesů ČR. Situace se bude měnit postupně s vydáváním dalšího majetku. Dnes je tedy předčasné hovořit o tom, jaké bude konečné uspořádání honiteb.

Jaký máte na závěr vzkaz odpůrcům, příznivcům, ale hlavně všem návštěvníkům lesa pod novou správou?

Obrací se na nás lidé s obavami, jak bude správa lesních majetků církevních subjektů vypadat. Všechny se snažím uklidnit, že k žádnému omezení vstupu do lesa nedojde, cyklostezky se rušit nebudou, lyžařské stopy budou moci být nadále upravovány a houby budou stále zdarma – ano, to je sice samozřejmost zaručená lesním zákonem, ale i z toho mají lidé obavu. Na druhou stranu se stále potýkáme s lidmi, kteří lesní zákon porušují nebo přicházejí do lesa škodit. Těm bych doporučil se takového chování vyvarovat. Všichni ostatní jsou v lese vítáni a já doufám, že změnu vlastníka poznají jen příjemně. Koneckonců les je nejcennější součástí našeho životního prostředí a všichni máme zájem na jeho správném fungování.

Jiří Kupilík

foto: Radomír Böhm,

Jiří Kupilík

Ing. Radomír Böhm

Narodil se v roce 1976 v Havlíčkově Brodě, od roku 1983 bydlí v Nových Hamrech. Po studiu na Střední lesnické škole ve Žluticích a na Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně nastoupil k Loketským městským lesům, kde pracoval patnáct let. Od letošního roku je zaměstnancem Arcibiskupství pražského, jako vedoucí polesí Nejdek. Řídí provoz polesí a má na starosti přebírání lesních majetků v rámci církevních restitucí, zejména majetek Náboženské matice. Je ženatý a má dva syny.

Okrsek Bublava horské služby má nové zázemí

Nová stanice HS Bublava v září 2015

Okrsek Bublava Horské služby Krušné hory se nachází v nejzápadnější části pohorí, jeho územní působnost zasahuje od východního okolí Kraslic až po bývalý cínový důl v zaniklé obci Rolava, kde navazuje okrsek Pernink. Pokrývá asi 20 km z celkové délky krušnohorského hřebene. Nadmořská výška je zde od 530 do 991 m n. m. (vrchol Špičák). Místní terény jsou z velké části pokryty smrkovým porostem.

Po sportovní stránce je oblast Bublavy historicky spjata především se zimním sportem. Zimní

sportovní hry s názvem Aschberglauf se zde uskutečnily poprvé už 22. února 1914. Hlavními disciplínami byly běh na lyžích, slalom a skok. Skokanský sport je v sousedním Německu dodnes provozován na světové úrovni.

V dnešní době jsou zde velmi vhodné terény pro cyklistiku, turistiku, agroturistiku, běžecké i sjezdové lyžování. Ve výčtu sportovních aktivit by se dalo pokračovat. V Klingenthalu se pravidelně konají letní a zimní závody světového poháru ve skocích na lyžích v nejmodernějším skokanském areálu Vogtland Arena.

Slavnostní otevření stanice Bublava 14. října 2015

Okrskové doškolení členů HS Bublava (2007)

První oficiální zmínka o možnosti vzniku stanice horské služby na Bublavě je z roku 1971, kdy bylo OV HS Krušné hory navrženo zřízení nové stanice se základnou šesti členů. První „služebna“ zde vznikla o dva roky později v roce 1973, kdy místní národní výbor vyhověl požadavku OV HS na zřízení stanice. Do té doby zde pomoc lidem v nouzi poskytoval chaťář Karel Šašek, který byl u zrodu okrsku Bublava a později se v roce 1975 stal členem horské služby.

V roce 1973 byl na Bublavu ze stanice Boží Dar převeden Jan Šmíd, který je spolu s Karlem Šaškem zakladatelem okrsku Bublava. V roce 1975 byla stanice Bublava přiřazena pod okrsek Pernink a působili zde členové Jan Šmíd, Karel Šašek, Ján Izák, Vladimír Málek a Eduard Fučíkovský. V roce 1977 ČÚV HS ČSTV schválila koupi rodinného domu č. 716, který se stává stanicí HS Bublava. V následujících letech vznikl

samostatný okrsek a přibylí další členové. V roce 1986 přešel Karel Šašek jako čestný člen na stanici Boží Dar a později Jan Šmíd do okrsku Pernink. Černou tečkou v historii okrsku Bublava se stal rok 2010, kdy tragicky zahynul náš čestný člen a hlavně výborný kamarád Ján Izák.

V roce 2004 byla stanice HS prodána a služba na Bublavě začala působit v prostorech Skiareálu Bublava. V roce 2009 byl schválen projekt na výstavbu stanice na Bublavě, který se měl realizovat z dotačního titulu Cíl 3, žádost o dotaci však byla zamítnuta. V roce 2014 byla schválena výstavba stanice z vlastních finančních prostředků horské služby a v srpnu 2015 byla nová stanice zkolaudována a v říjnu slavnostně uvedena do provozu.

Okrsek Bublava se tedy po dlouhých letech dočkal perfektního zázemí pro svou činnost.

Miroslav Račko, HS Bublava

Horská služba působí v Krušných horách již šedesát let, její členové ročně zasahují u 900 až 1 000 událostí. Od roku 2012 je sjednoceno její telefonní číslo pro celou Českou republiku na +420 1210. V posledních letech se Horská služba Krušné hory potýká s nedostatkem zájemců o členství. V případě zájmu o členství kontaktujte nejbližší stanici Horské služby. Od západu k východu jsou to stanice Bublava, Pernink, Boží Dar, Měděnec, Pyšná, Klíny, Bouřňák, Telnice. Postupně si je představíme i v Krušnohorském Luftu.

Představujeme památky nominované na světové dědictví

Vápenky v Lengeldu a v Háji u Loučné pod Klínovcem

V minulém čísle jsme informovali o návštěvě expertů ICOMOS v Krušných horách, kteří zde navštívili památky kandidující na zápis na Seznam světového dědictví UNESCO. V příštích číslech se budeme těmto památkám věnovat podrobněji. I když Krušné hory prosluly především svým rudním bohatstvím, začneme dvěma lokalitami dokumentujícími těžbu a zpracování nerudných surovin – vápenkou Lengefeld v Sasku a vápenkou v Háji u Loučné pod Klínovcem.

(red)

Vápenka v Lengefeldu, technická památka

Pojedeme-li po státní silnici 101 severně od města Marienberg mezi obcemi Heinzebank a Pockau-Lengefeld, narazíme na malou osadu s ne zrovna typickým názvem Kalkwerk (Vápenka). Na jejím území totiž stojí vápenka s velmi bohatou minulostí. První písemné zmínky o ní pocházejí již z roku 1528. V kupní smlouvě z roku 1567 je doložena existence dvou vypalovacích pecí, ve kterých bylo v průběhu jednoho vypalování vyrobeno až 250 tun vápna. Místní dolomitický vápenec, jehož poloha má mocnost od 50 do 90 metrů, byl původně dobýván pouze povrchově. V roce 1863 však byla vyhloubena první šachta, jež byla uzavřena v roce 1914. Roku 1899 začaly práce na hloubení druhé šachty, která byla dokončena v roce 1904 a do provozu byla uvedena v roce 1909. V roce 1927 skončila povrchová těžba a od té doby je vápenec dobýván pouze hlubinně. V roce 1943 byl celý důlní komplex elektrifikován.

Koncem 2. světové války uskladnili nacisté na druhém patře dolu umělecká díla, jež byla původně součástí drážďanské obrazové galerie. Chtěli tak zabránit jejich zničení. Obrazy však nakonec velmi silně poškodila vysoká vzdušná vlhkost panující v dole. Na konci války se pak sbírka stala válečnou kořistí a skončila v Rusku. Počátkem 50. let byla vrácena zpět do Německa.

S koncem války se ve vápence znovu rozjel plný provoz. V roce 1968 bylo západně od historické části otevřeno další ložisko, které je dodnes v provozu. V roce 1975 byla výroba páleného vápna zastavena a ve starých částech komplexu vzniklo muzeum, jež bylo otevřeno v roce 1986. Nová část areálu byla v roce 1990 zprivatizována a dnes patří firmě Geomin Erzgebirgische Kalkwerke GmbH. Společnost využívá při výrobě nejmodernější technologie. Dnes se vápenec dobývá na osmi z dvanácti pater, a to až do hloubky 155 metrů.

Produkty vyráběné vápenkou jsou využívány hlavně v betonárnách a při výrobě spojovacích materiálů pro stavebnictví. Uhlíkaté hořčičkové vápno se rovněž používá jako hnojivo. V malém množství se tady dobývá též surový mramor.

Vápenka Lengefeld je jedinečnou technickou památkou. Jde nejen o nejstarší vápenku v Krušných horách, ale také o nejlépe zachovalou památku svého druhu ve střední Evropě. V muzeu je zdokumentováno 500 let hornické historie. Součástí expozice jsou podrobné informace o geologii ložiska, technice povrchového i podpovrchového dobývání vápence a historii spojovacích materiálů ve stavebnictví. Venkovní část historického areálu zahrnuje čtyři historické vypalovací pece, uhelný, strážní budovy, těžní

Součástí vápenky jsou historické vypalovací pece

Vstup do podzemního důlního komplexu

Moderní zpracování vápence firmou Geomin

Nápis na budově bývalé správy vápenky

jámu s těžní věží, lom a drtičku vápence. Celý památkový komplex je pro veřejnost otevřen od dubna do října.

V červnu a červenci kvetou u vápencového lomu tisíce orchidejí. Největší, až čtyřmi tisíci kvetoucích

rostlin, je zastoupen prstnatec plamatý (*Dactylorhiza maculata*), nalezeno tady však bylo ještě minimálně sedm dalších druhů orchidejí.

text a foto: Ulrich Möckel
překlad: Lenka Löfflerová

Vápenka Lengefeld – otevírací doba

Duben, květen, září, říjen: středa až neděle a svátky od 10 do 16 hodin
Červen, červenec, srpen: úterý až neděle a svátky od 10 do 17 hodin
Od prosince do března je muzeum uzavřeno

Vstupné:	dospělí	4.00 €
	děti	2.00 €

Vápenka v Háji u Loučné pod Klínovcem

Krušné hory jsou budované převážně žulami, rulami a svory, ale jsou obecně chudé na vápnité horniny. Proto takřka každý výskyt metamorfovaných sedimentů s vyšším obsahem uhličitane vápenatého (kalcitu) byl dobýván lomy i podzemními báňskými díly a zužitkován k výrobě vápna pro stavební účely. Podobně tomu bylo i v oblasti mezi Hájem a Kovářskou, kde se jako vložky v okolních svorech nachází minimálně šest menších poloh dolomitických vápenců.

Pozůstatkem po těžbě a zpracování těchto nerudných surovin je kromě několika menších opuštěných lůmků také unikátní objekt vápenky nacházející se v lese východně od Háje u Loučné pod Klínovcem poblíž nádraží v Kovářské. Vápenka byla vybudována před polovinou 19. století majitelem panství hrabětem Buquoyem a pracovala až do roku 1924, v omezeném provozu ještě ve 30. letech minulého století. V roce 1854 k ní byla na náklady panství vybudována cesta, navazující na silnici z Vejprtu do Českých Hamrů. S Kovářskou byla vápenka spojena až roku 1877 poté, co byla zprovozněna nedaleko probíhající železniční trať. Jako palivo se v pecích používalo výhradně dřevěné uhlí, o čemž svědčí i čet-

ná stanoviště milířů v okolních leších. Po druhé světové válce byly budovy naproti vápence využívány jako myslivna.

Z vápenky se do současné doby částečně dochovaly především dvě polygonální šachtové pece s obdobnou konstrukcí, postavené z rezného kamene a struskových tvárnic. Na jaře 2003 se bohužel vlivem dlouhodobé neúdržby částečně zřítla severní pec, čímž se na druhé straně odkryl její vnitřek a kromě vlastního žáříště se ukázala i technicky zajímavá postranní vzduchová izolace, do té doby neznámá.

Vápenka byla už v roce 1958 prohlášena za kulturní památku, na stavu objektu se však v minulých letech podepsaly nejasné vlastnické vztahy. Stavba totiž není zapsána v katastru nemovitostí a vlastník pozemku, Lesy ČR, se k ní nehlásil. To se změnilo v letošním roce, kdy Lesy ČR začaly připravovat projekt na statické zabezpečení a zastřešení vápenky a její budoucí turistické zpřístupnění. Po dlouhých letech nejistoty se tak objektu začíná rýsovat lepší budoucnost. Už letos v létě byla z okolí vápenky a přilehlého lomu, který pro ni poskytoval surovinu, odstraněna část náletových dřevin.

Michal Urban

Objekt vápenky od severu (foto: 2M Studio)

Při stavbě vápenky byly na řadě míst použity struskové tvárnice odlévané v hutích v okolí Kovářské (foto: M. Gelnar)

Vnitřek jedné z pecí (foto: O. Malina)

Jáchymov ve 20. století (2. část)

Život Jáchymova ve 20. století měl čtyři významné etapy. O prvních dvou – radiové horečce a počátcích radonového lázeňství – jsme psali minulý měsíc. V nynějším čísle se zaměříme na zbylé dvě etapy: atomový věk (1938–1964) a obnovu města (1960 – dosud).

Atomový věk

V prosinci roku 1938 prof. Otto Hahn se svým asistentem ohlásili možnost štěpení uranu U^{235} , při němž se uvolní obrovské množství energie. V lednu 1939 byla tato možnost ověřena pokusy v Německu a Dánsku. Okamžitě se otázka uranu dostala do popředí zájmu vojenských kruhů. Bylo zakázáno cokoliv z oboru výzkumu atomů publikovat, vše bylo tajné, a to na celém světě.

Jáchymovské doly obsadil wehrmacht. Byl zakázán dosud volný prodej uranové rudy. Jáchymovští horníci, ačkoliv měli německým státem zaručeno osvobození od vojenské služby, v letech 1941–1942 rukovali na frontu. Byli nahrazeni francouzskými a belgickými válečnými zajatci, které později vystřídal sovětští. Po shoení atomových bomb na Japonsko v srpnu 1945 navštívili jáchymovské doly dva sovětští experti a krátce poté doly obsadily oddíly Rudé armády z Annabergu. Začínala studená válka a závod ve zbrojení mezi SSSR a USA. Obě mocnosti nutně potřebovaly velké množství uranu na výrobu atomové bomby.

Američané své zásoby uranu vyčerpali na konci války na výrobu bomb, jež svrhli na Japonsko. Sověti teprve shromažďovali nutné množství uranu pro jejich výrobu a pro dosažení svých cílů nebrali na nic ohledy. Z Jáchymova, který se ocitl ve sféře jejich vlivu, byly ihned odvezeny dosud vytěžené zá-

soby, dokonce i minerály z muzea, omítky a kameny ze zdi (Popov). Okamžitě se začalo s geologickým průzkumem i s těžbou v provozuschopných dolech. Nejprve těžili uranovou rudu hlavně němečtí váleční zajatci (byli zde až do roku 1950), potom pracovníci táborů nucených prací a vězeňských táborů, postupně začal převládat podíl civilních horníků z náboru.

Koncentrát uranové rudy se odvážel v dřevěných bedýnkách ve tvaru krychle 50x50x50 cm, později i v soudcích. Po změření ionizační komorou kalhotového typu se soudky nakládaly ve dvou vrstvách na železniční vagon. Vzhledem k váze uranové rudy byla pera vagonu na doraz. Těžba v Jáchymově skončila začátkem 60. let, zavíraly se jednotlivé doly, likvidovaly se šachetní budovy a centrum těžby uranu se přeneslo do Příbrami. Důsledky těžby uranu v 50. letech jsou zde však patrné dodnes.

Obnova města

Po vytěžení uranové rudy přestal být Jáchymov hornickým městem. Odešli horníci a další pracovníci. Jáchymov se měl znovu stát lázeňským městem a střediskem turistiky a sportů. Když čtete kroniku města, nabudete dojem, že nejprve bylo potřeba bourat. Zápis z roku 1963 uvádí, že se pokračuje v provádění demolice (nezapsáno jakých). Charakteristická pro tuto dobu je také další informace z kroniky: „Buldozer, který město získalo převodem, bude sloužit ke zlepšení vzhledu města. “Nebo také: „Nesprávným postupem demolice domu na Jánském vrchu se poškodila kaplička sv. Jana Nepomuckého. Je potřeba kapličku zachránit.“ Prováděly se rozsáhlé demolice na všech dolech. V roce 1964 jsou zapsány demolice domů č. p. 106, 112, 588, 828. Při bourání domu č. p. 678 byl poškozen sousední dům č. p. 684, a tak byl zbořen také. Likvidoval se důl Josef včetně věže. Kronikář si v roce 1965 libuje, že vzhledu města prospěla demolice 20 objektů včetně hotelu

Bedýnka na koncentrát uranové rudy č. 511 z doby Jáchymovských dolů

Slovan a kláštera na Mariánské.

Po pravdě řečeno neprováděly se pouze demolice. Také se hodně opravovalo, později i stavělo. Dne 29. ledna 1963 byl vypracován návrh statutu lázeňského města, který 5. listopadu téhož roku schválil Krajský národní výbor v Plzni. Začala obnova lázní, jež vyvrcholila postavením lázeňských domů Běhounek a Curie.

Byla postavena nová škola (ZŠ Marie Curie-Sklodowské). V současnosti nastává i další nutná proměna města, po etapě chátrání způsobené mnoha faktory (rado-

nem, dřevomorkou, nerozváznými prodeji majetku města atd.) se objevují i pozitivní, mnohdy málo viditelné úpravy: opěrné zdi, povrchy vozovek a chodníků, osvětlení.

Významná stavba v podzemí Jáchymova

Jedna z nejvýznamnějších staveb v Jáchymově se však neuskutečnila na povrchu, ale v podzemí. Šlo o unikátní stavbu tlakových hrází.

Pro provoz lázní bylo nutné zajistit potřebné množství radioaktivní vody, a proto proběhl tříletý hydrogeologický průzkum, jehož výsledkem byl objev vydatných

Poštovní známka z roku 1966

Lázeňský dům Curie v dolní části města, kde se nachází světoznámé lázně

Jedna z hrází na překopu dolu Svornost – hráze jsou pravidelně kontrolovány (archiv J. Loukoty)

pramenů Hg-1 a C1 navrtaných pod úroveň 12. patra na dole Svornost. Doly Svornost a Josef však bylo třeba oddělit od ostatních zaplavovaných dolů jáchymovského důlního revíru. V roce 1962 se začalo se stavbou hrází, jež musely odolat tlaku 48 atmosfér. Tyto hráze jsou ojedinělým důlním dílem, které nemělo ve své době ve světě obdoby.

Technické řešení provedla Československá akademie věd, zejména akademik prof. Ing. Hacar, DrSc., jenž propočítal

nutnou jistotu a sílu hrází – činí přibližně 20 metrů. Také určil složení speciálních betonových směsí. Práce byly prováděny podle projektu, který vypracoval Ing. Vaňourek z Projektového ústavu Jáchymovských dolů v Ostrově. Pracovníky Ústředního ústavu geologického Praha RNDr. F. Mrňu a doc. RNDr. V. Sattrana, kteří jezdili postup prací dokumentovat, vždy doprovázel hlavní geolog Jáchymovských dolů Ing. Oldřich Landa. Ten se také zúčastnil všech kont-

Řešení dopravy před lázeňským domem Curie a kulturním domem

rolních dnů u tehdejšího ředitele lázní MUDr. Slánského. Tlakové hráze byly uvedeny do provozu v červnu 1964.

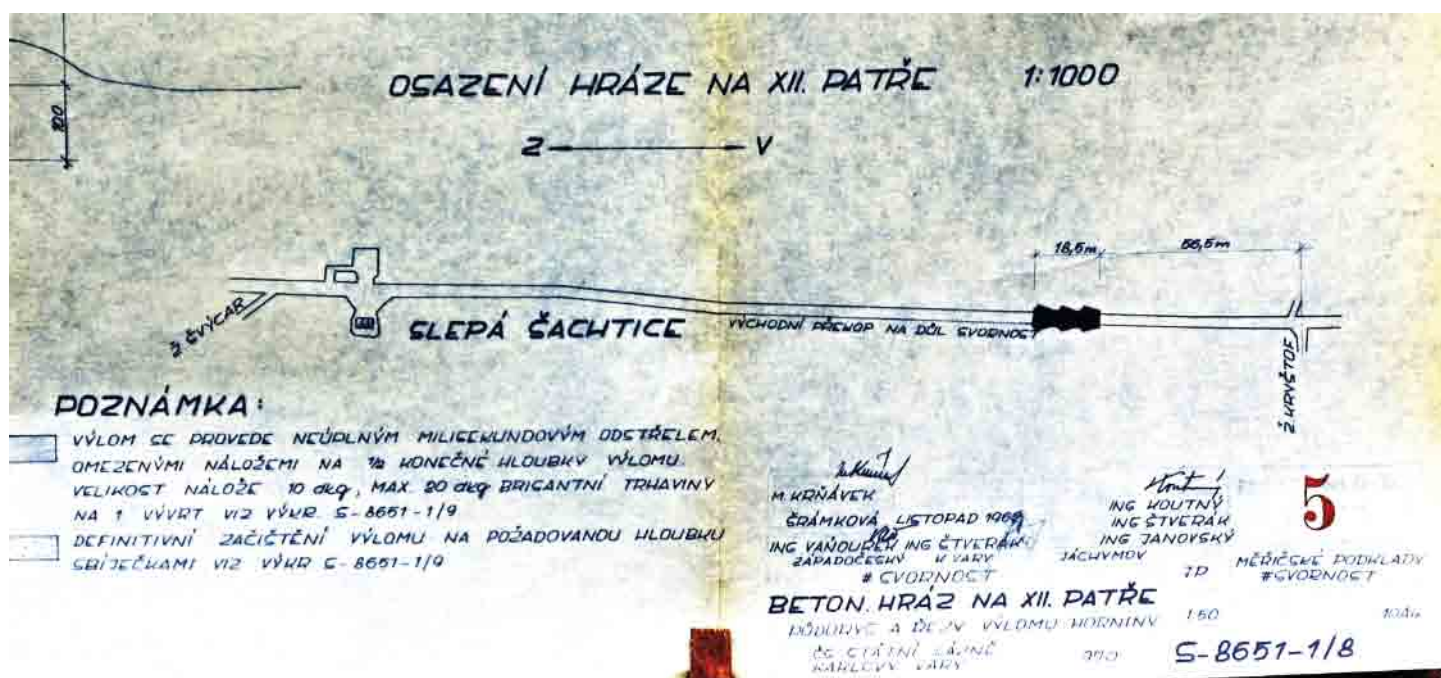
Hlavním smyslem stavby těchto hrází, které jsou zubovité zakotveny do stěn překopů spojujících důlní pole Svornosti s ostatními částmi revíru, bylo, aby se nemusel odčerpávat celý, silně rozfáraný důlní prostor a aby se tak omezilo čerpání důlních vod. Ve stejném roce 1964 skončilo také přirozené zaplávání dolů, jež trvalo více než

jeden a půl roku. Výstavbou tlakových hrází vznikla další jedinečnost Jáchymova, další unikát, o němž se ovšem mnoho nemluví a o němž návštěvníci města a dolu ani neví. Zkušenosti se stavbou hrází v Jáchymově se nedávno využily při budování zásobníků plynu pro ČR na Příbramsku.

Jaroslav Ohech

Zdroj:

Státní okresní archiv Karlovy Vary, fond Městský národní výbor Jáchymov, kniha K 24, inv. č. 156 – Kronika města z let 1949–1970.

Část výkresu z projektové dokumentace hrází projektanta Ing. Vaňourka

Běh na „Blaták“ letos již posedmnácté

Jako každý rok uzavírá seriál podzimních přespolních běhů tradiční výběh z Horní Blatné na Blatenský vrch – „Blaták“. Počasí, jež letos připomínalo příchod zimy a teplota se pohybovalo okolo 5 stupňů Celsia, nutilo sportovce všech kategorií ke stálému pohybu a každý z účastníků se před vlastním závodem zahřívá, jak uměl. V průběhu dne se na vrcholu kopce

objevilo sluníčko a hlavnímu závod na 2 100 metrů by letos sloušel název „běh za sluncem“.

V pořadí již 17. ročníku se tradičně zúčastnilo téměř 300 závodníků všech věkových kategorií. Účastníci byli jak z Čech, tak ze sousedního Německa. První na trať vyběhli okolo 11. hodiny nejmladší účastníci v kategorii „mrňata“ na 200 metrů, kde nejmladší

účastníci byla Kateřina Šperlová z LK Slovan Karlovy Vary (lyžařský klub, dále jen LK), ročník narození 2013, hned za Lucií Bauerovou, ročník 2012. Po nich startovaly další kategorie předžáků a předžákyň na trati 400 metrů a nejmladších žáků a žákyň na 800 metrů. Pak již následoval start hlavního závodu na Blatenský vrch s cílem v nadmořské výšce 1 043

m n. m. Tato trať ze hřiště v Horní Blatné má délku pouze 2 100 metrů, ale převýšení je více než 150 metrů. V 11:40 odstartovala první vlna sportovců, kategorie mladších a starších žáků a žákyň. Na trati bylo k vidění spousta úsilí a osobních soubojů všech závodníků. Přesně ve 12 hodin přišla na řadu druhá vlna sportovců od dorostenců až po veterány.

V hlavních závodech vyhráli sourozenci Novákové. Reprezentantka v klasickém lyžování Petra Nováková opět vylepšila traťový rekord v kategorii žen časem 8:30 a mezi muži zvítězil Michal Novák časem 7:43, oba z LK Slovan Karlovy Vary. Na „Blaták“ pak za vítězi doběhlo s různými odstupy dalších téměř 200 závodníků.

Petra Nováková, Michal Novák, Kryštof Zatloukal (vítěz kategorie starší žáci)

Tradiční dík patří všem organizátorům a sponzorům na snímku, hlavnímu organizátorovi Jirkovi Kupilíkovi (viz foto). Na hřišti v Horní Blatné i v cíli na kopci bylo opět vidět mnoho známých tváří a stávajících i bývalých lyžařů).

Na závěr proběhlo vyhlášení výsledků s tradiční spoustou cen od sponzorů a přátel sportu, každé z dětí si vybralo podle vlastní chuti a atmosféra byla přes mrazivé počasí příjemná. Závod se jako vždy povedl, byl plný výborných výsledků, krásných sportovních soubojů, a tak nezbyvá než se těšit na příští, již 18. ročník.

text: Jiří Frůhauf
foto: Kateřina Machová

Úspěšný vstup lyžařů z Nových Hamrů do sezony

Nádherný pohled se naskytl 3. října všem účastníkům závěrečného kola letní části Karlovarského pohárku na Stříbrné. Ten se skládal ze čtyř závodů: duatlonu v Nových Hamrech, na Bublavě, fyzického testu na AC Start Karlovy Vary a Suchého paralelního slalomu ve Stříbrné, kde bylo závěrečné vyhlášení celého seriálu.

Karlovarského pohárku se zúčastnilo celkem sto závodníků z pěti klubů – TJ Jiskra Nejdek, oddílu alpského lyžování Nové Hamry, Horalu Stříbrná, Skiklubu Karlovy Vary a Bublava a TJ Jáchymov.

Naši lyžaři bojovali a bodovali ve velmi silné konkurenci nejen v jednotlivých kolech, ale především v celkovém hodnocení, v němž

Po vyhlášení výsledků ve Stříbrné

obsadili pěkná umístění a odváželi si domů medaile, poháry, diplomy a drobné dárky.

V jednotlivých závodech jsme získali celou řadu velmi dobrých výsledků:

1. místa: Potužníková Magdalena 4x, Lebedová Veronika 3x, Novák Jakub 3x, Štěřík Jan 1x,

2. místa: Šimonková Terezie 2x, Pejšová Barbora 2x, Trinerová Nella 1x, Muchka Matyáš 2x, Kříž Filip 1x,

3. místa: Matysková Andrea 3x, po jednom vítězství – Šimonková Terezie, Trinerová Nella, Vorlický Adam, Štěřík Jan, Pichlík Tomáš, Muchka Matyáš, Kříž Filip.

Celkové vítězství mezi kluby vybojovala TJ Jiskra Nejdek, oddíl alpského lyžování – LKNH.

Hrdí byli trenéři, rodiče, ale především děti, které se mezi sebou podporovaly po celou dobu závodů. Ukápla slzička štěstí i smutku, avšak nakonec, protože jsme tým, byli vítězové všichni. Navíc vše proběhlo bez újmy na zdraví, a to je to nejdůležitější.

Rádi bychom touto cestou poděkovali Karlovarskému kraji a městu Nejdek za jejich podporu a rodi-

čům a trenérům za čas a úsilí, které malým závodníkům věnují. Před sebou máme zimní část Karlovarského pohárku a moc si přejeme, abychom měli letos na čem trénovat, a mohli si tak užít plno legrace na kopci, sněhu a lyžích.

za TJ Jiskra Nejdek, oddíl alpského lyžování – LKNH, Martina Nováková

Na trati duatlonu v Nových Hamrech

Náš tým v Nových Hamrech

Když mi na podzim loňského roku došlo, že už si mé dítě udělá snídani samo, řekla jsem si: „Mótlíce, je načase opustit po letech Blatenské deseti hodinovky „dámskou“ trať a začít něco dělat!“. Bylo z toho za deset hodin 120 km. Dohnalo mě to k úvaze, co tak asi ještě vydržím. Jak to jinak zjistit, než to zkusit. Tělesná schránka se zdála být ve formě, parťáčka do dvojice, zkušená běžkyně Romča, se také tvářila pro, a tak jsme začaly dumat... Co třeba zkusit alespoň jeden long závod Rock Point Horské výzvy?

Horská výzva je seriál čtyř běžeckých závodů ve čtyřech českých pohořích. Má různé distance pro různě zdatné běžce: krátkou (do 18 km), střední (kolem 30 km) a dlouhou (60–70 km). Dlouhá trať už se dá nazvat celkem extrémní, startuje pět minut před půlnocí a to závod činí ještě zajímavějším. Všechny distance jsou závodem dvojic, což znamená, že pokud chcete trochu uspět, je dobré zvolit parťáka sobě alespoň trochu rovného. Hlavně ale takového, se kterým si to užijete.

Plán byl jasný: nejsme žádná ořezávátka, ale „holky z Krušnejch“, takže, když už se přihlásíme, tak ať to stojí za to: Krkonoše, distance long 69 km dlouhá trať s přibližně 3 000 nastoupanými metry nás dokonale proškolí. Do Jeseníků určitě nechceme, trať je náročná a bude tam v dubnu ještě sníh. Krušné hory se nám běžet nechtěly, přece je známe. A Šumava nás ani nenapadla.

Člověk míní, ale někdy po Karlově běhu volá bratr (se kterým jsme byly také domluvené, že pojede do Krkonoš) a zcela klidným hlasem se ptá, jestli už jsme do těch Jeseníků přihlášeny, že on s Martinem už to zaplatili... Popadla jsem dech a zavolala to Romaně. „No, to ne, tam přece nechceme! Nebo já nevím... no tak jo...“ A bylo to.

A jsou tu Jeseníky

Být běžkař v kečkách v Jeseníkách uprostřed nádherné zimy, když všude kolem vás jsou nové stopy, je opravdu psychicky náročné. Týden před závodem totiž napadlo v Jeseníkách a vlastně v celé ČR půl metru čerstvého sněhu. Dovybavily jsme se návrky na boty, talířky na hůlky a vyrazily. Jak jsme řešily, co na sebe a s sebou, nebudu rozvádět, to odpoledne by vyšlo na knihu.

Start a cíl byl v Koutech nad Desnou. První tři kilometry po silničce, dalších šedesát po kolena ve sněhu. Na prvním stoupání do Ramzové jsme si upravily obuv v ledovém potoce a potom se běželo většinou krutým terénem v řadě ve vydupané ledové stezce, v projeté koleji od auta nebo se nohy bořily v měkkém sněhu v lese. Ale trasa byla opravdu nádherná – přes Kepník do Ramzové, Obří skály, Šerák, znovu na Kepník, přes Červenohorské sedlo, Malý Jezerník na Praděd a kolem přehrady Dlouhé stráně zpět. Počasí vyšlo fantasticky, celou noc nás provázelo hvězdné nebe a na Pra-

Horská výzva 2015 aneb KrušnoHolky v akci

Krušné hory

dědu jsme jako třešničku na dortu zažily úchvatný východ slunce, nádherné výhledy jak z Pradědu, tak ostatních hřebenů. Teplota se pohybovala okolo nuly, na Pradědu i pod nulou, ale ráno ji jarní sluničko zvedlo až do krátkých rukávů. Naše první ultra a připadalo mi opravdu dost náročné. Nakonec z toho bylo celkově 19. místo a druhé v ženách – za 9 hodin a 56 minut. A já řekla, nikdy více.

Krkonoše

Řekly jsme, že tam chceme, tak tam pojedeme. KrušnoHolky ve stejném složení, bratr uhnal milovníka dlouhých výletů Toma Janíka, borce od Ústí. Start a cíl byl v Peci pod Sněžkou, trasa krásná – když to zkrátím, proběhly jsme snad všechna nejkrásnější údolí a nejkrásnější hřebeny v celých Krkonoších. Měly jsme na to 69 km, opět luxusní počasí bez mráčku, noc osvětlenou měsícem, zažily jsme další neskutečný východ slunce nad Sněžnými jámami, měly romantické výhledy na celé Krkonoše. V porovnání s Jeseníky byly kamenné chodníky celkem luxus pro nohy, o to rychleji se ale běželo. 3 200 nastoupaných metrů byla celkem silná porce a posledních pár kilometrů už nohy po asfaltu vypovídaly poslušnost, ale nakonec 8. místo celkově a první ženy za 9 hodin a 7 minut. Měly jsme obrovskou radost, ale já byla tááák vyřízená... Ještě Krušné hory? Nikdy!

Jednoho dne přišel e-mail ze Světa běhu a tam stálo, že paní Romana Lubinová vyhrává startovní na HV do Krušných hor... A tak se scházíme hodinu před půlnocí u Drahorádů na Božím Daru ještě s další skupinou podobně zapálených kamarádů, ladíme poslední detaily a já po zhlédnutí radaru s mraky přidávám nepromokavou bundu a telefon dávám do dvou pytlíků. Bundy jsme ani nestačily vyndat – hodinu po startu jsme na Hřebečné v bouřce, ve které na hřeben vyleze leda blázen, promokly až na kůži. Místo svitu hvězd nám svítily blesky a já se tak bála, že jsem chtěla domů. Naštěstí se bouřka rychle přehnala a od Plešivce už se běželo dobře. Příroda ovšem funguje, jak má, takže když je teplo a zaprší, většinou se vytvoří mlha. Za Jáchymovem se vytvořila tak pěkná, že i holky z Krušných se „doma“ ztratily, a to hned dvakrát. Poprvé kdesi u Suché a podruhé na pastvinách nad Stráží. Ale nedaly jsme se. Po naběhnutí na asfaltové cesty okolo Mědníku se mlha částečně zvedla a vykouklo i sluničko. To nás „nakoplo“ a výstup po Dámské sjezdovce na Klínovec už nás bavil. Do cíle jsme letěly, radost nám zkazila pouze

rozvázaná Romči tkanička, která se po 63 km zdála být chvíli jako veliký problém – chyběl někdo nezmrzlý a neunavený, kdo by se dokázal ohnout a šněrovat... V cíli za 7 hodin a 48 minut, první ženy a páté celkově. Ostudu jsme doma myslím neudělaly. Ale na Šumavu nejedeme...

Takže Šumava

Uděláme si všichni rodinný výlet, řekl můj tatínek, a tak jsme si objednali v Železně Rudě rovnou chatičku na víkend. Výlet to byl pěkný, z celé Šumavy si pamatuji hlavně mlhu, mlhu a ještě jednou mlhu. Výhledy se tentokrát nekonal – východ slunce, který jsem

si kolem půl osmé vymodlila se slovy, že „jestli se dnes nerozvední, tak jdu domů“, byl stejně k ničemu, neb mlha zůstala až do závěrečného seběhu z Pancíře. 75 km práce, hlavně orientačního charakteru, za necelých 10 hodin, první místo v ženách, 13. celkově.

Byl to hezký rok s Horskou

výzvou. Poznaly jsme nespočet krásných míst, spoustu skvělých lidí a také to, že docela dost vydržíme. S odstupem to vidím tak, že Krkonoše byly moc krásné, Jeseníky byly strašná dřina, Šumavu mi ukázali v neděli z auta a Krušné hory... ty jsou prostě NAŠE.

Martina Stehlíková

ZE SPOLEČNOSTI A KULTURY

VÁNOCE V MUZEU
aneb
Půjdou spolu do Betléma

Zveme Vás na výstavu krušnohorských betlémů, dřevěných louskáčků a kouřících panáček v podání regionálních řezbářů v Krušnohorském muzeu na Lesné.

- Výstava potrvá od 29. 11. 2015 do 6. 1. 2016
- Otevřeno denně od 10.00 do 18.00 hodin

Autory betlémů jsou Václav Nekola z Ostrova, Jan Kudrna z Frankova, Jiří Šafránek z Litvínova a Jiří Láin z Abertamý.

Evropská unie, Evropská komise, Evropský fond pro regionální rozvoj, Investice do vaší budoucnosti / Europäische Union, Europäische Kommission, Europäischer Fond für regionale Entwicklung, Investition in Ihre Zukunft / European Union, European Commission, European Fund for Regional Development, Investment in your future

Ziel 3 | Cíl 3

OUTDOOR FILMS uvádí

Ve spolupráci s městem Boží Dar a za finanční podpory Karlovarského kraje

KARLOVARSKÝ KRAJ

XIII. MEZINÁRODNÍ FESTIVAL OUTDOOROVÝCH FILMŮ

BOŽÍ DAR
27. a 28. 11. 2015
MĚSTSKÝ ÚŘAD BOŽÍ DAR

Více než 40 měst v ČR a SR **WWW.OUTDOORFILMS.CZ** 9. 10. – 12. 12. 2015

HLAVNÍ PARTNER
InterCora | STUDENT | AGENCY | denik | STEREO

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNER
Muzabon | SKUPINA CEZ | Interrail | NOE | Dobrodruž.cz | zlin | OSTRAVA

ZA FINANČNÍ PODPORY
CzechTourism | FORUM | KOKTEJL | OSTRAVA

Hornické „Glück auf“ z města dvou rozhleden – Eibenstocku

V Potůčkách překročíme státní hranici do Sask. Přes Johanngeorgenstadt a Wildenthal dorazíme po 14 kilometrech jízdy autem do našeho cíle – bývalého horního města Eibenstocku.

Nejstarší písemné zmínky o Eibenstocku pocházejí z roku 1378. Prvními osadníky nebyli v tomto případě horníci, ale zemědělci z Frank, kteří do těchto míst přišli již koncem 12. století. Město tak patří mezi místa s nejstarším osídlením v západních Krušných horách. I v Eibenstocku se však postupně usadili horníci, protože se zde nacházela naleziště rud cínu a železa. V roce 1560 byl zřízen báňský úřad a z osady se stalo svobodné horní město. Po výrazném snížení zásoby rud začali místní hledat nové možnosti výdělku. Roku 1775 tu jistá Clara Angermann zavedla speciální techniku výroby krajek pomocí háčkovacího háčku, tzv. tamborování. Tento způsob se velmi rychle rozšířil. Místní krajky byly natolik kvalitní, že se vyvážely do celého světa. V letech 1856, 1862 a 1892 zničily celé městské čtvrti rozsáhlé požáry.

Mezi roky 1974 a 1979 byla v údolí Zwickauer Mulde severozápadně od města postavena přehrada sloužící jako zásobárna pitné vody. V posledních 25 letech se z Eibenstocku stalo výstavní městečko. Díky množství kvalitních hotelů a atraktivní nabídce volnočasových aktivit lze zde prožít příjemnou rodinnou dovolenou. Město má přibližně 7 700 obyvatel, přičemž po reformě obecních samospráv pod ně spadá dalších 13 obcí.

Nejdříve si prohlédneme centrum města. Zaparkujeme v jednom směre za obchodem Simmel,

u bývalého lesního úřadu, kde se dnes nachází infocentrum. Vydáme se k jediné světelné křižovatce ve městě, jež protíná Poštovní náměstí. Tady si prohlédneme poštovní sloup, který je přesnou kopií originálu z roku 1727. Zajímavé je množství českých měst, která jsou vyjmenována na severní straně sloupu. Dokládá to, že přes Eibenstock vedly důležité obchodní stezky do Čech.

Jak na náměstí, tak u všech ostatních památek se nacházejí informační tabule, jež jsou bohužel pouze v němčině. Z Poštovního náměstí se vydáme dále ke kostelu s 64 metry vysokou věží. První, středověký kostel byl v roce 1556 nahrazen kostelem v renesančním stylu. Ten však v roce 1862 vyhořel a mezi lety 1864 a 1867 byl na jeho místě postaven novorománský kostel, který pojme až tisíc lidí. Dochovalo se i vnitřní vybavení, například socha sv. Oswalda pocházející ještě z předreformní doby. Naproti kostelu, kde byla až do roku 1907 radnice, je dnes hotel Ratskeller.

Kousek od kostela se nachází barokní budova bývalého městského soudu, který zde sídlil od roku 1834 až do roku 1952. My se ovšem vydáme vpravo nahoru a poté odbočíme vlevo. Po pár metrech se ocitneme před radnicí. Tato přepychová stavba byla postavena v letech 1906 až 1907 podle plánů městského architekta Artura Lütznera. Pokud je radnice otevřená, stojí za to nahlédnout dovnitř.

Plánek města

Vstupní halu zdobí velkorysá schodiště a nádherná okna. Sejdeme-li pár metrů z kopečka, ocitneme se v parku, jenž od 16. století až do roku 1873 sloužil jako hřbitov. Odtud se nám nabídne úchvatný pohled na impozantní stavbu radnice.

Poté přejdeme silnici a vydáme se do dolní části města. Sejdeme údolím na náměstí. Protože se zde

nachází soutok dvou říček, říkalo se této části původně Potoční čtvrt'. Právě tady se ve 13. a 14. století usídlili zemědělci a později horníci. V roce 1856 zachvátil celou čtvrť mohutný požár. Během dvou hodin tak shořely všechny hrázdné statky. Při následující obnově byly srovnány ulice a vzniklo náměstí, jež lemuji pozdně klasicistní

Pohled na město od lyžařské boudy

Poštovní sloup s vyobrazením dále do jednotlivých českých měst byl v roce 2005 obnoven podle původního originálu

domy zrcadlíci bohatství místních krajkářů. V západním rohu náměstí začíná ulice Bürgermeister-Hesse-Strasse, kde se v domě 7/9 nachází krajkářské muzeum. To je otevřeno denně kromě pondělí (od 10 do 12 a od 13 do 17 hodin). Vstupné stojí pro dospělé pět a pro děti tři eura, rodinné vstupné vyjde na osm eur. Výstava je rozdělena do tří částí. První je věnována historii města, druhá ukazuje historii krajkářství a třetí částí expozice je tzv. Trumpoldova sbírka, která obsahuje 15 000 figur krušnohorského lidového umění. Za muzeem se nachází krajkářská firma Funke, kde je možné si v pracovních dnech od 9:30 do 15:30 a v sobotu od 10 do 12 hodin zakoupit pravou místní krajkou.

A nyní navštívíme místo, z ně-

hož se nám naskytne nejlepší pohled na město. Vrátime se tedy zpět na náměstí, odkud po 600 metrech dojdeme k „Wurzelrudi's Erlebniswelt“ na Adlerově skále. Nahoru můžeme vyjít buď pěšky po sjezdovce až k lesu, odkud je úžasný výhled, nebo se můžeme nechat za 2,50 eura vyvézt lanovkou, teď v zimě je v provozu od 10 do 16:30 hodin. Dalšími atrakcemi zážitkového parku jsou klouzačky, bludiště, dětské hřiště a domácí zvířata. Odtud se vrátíme zpět do centra města, na Poštovní náměstí.

Z Poštovního náměstí půjdeme směrem nahoru po ulici Schneebergerstrasse a pár metrů za světelnou křižovatkou spatříme neogotickou cihlovou stavbu bývalého císařského poštovního úřadu z roku 1907. Vedle železnice, postavené v roce 1875, hrála pošta další důležitou úlohu při odesílání krajek. Mezi lety 1854 a 1907 se poštovní úřad z důvodu nedostatku místa třikrát přestěhoval.

Pokračujeme dále ulicí a dojdeme k odbočce do ulice Muldenhammerstrasse. Dům na konci této ulice, kde je dnes květinářství, býval horním nádražím. Než byla v údolí postavena přehrada, vedla tudy železniční trasa z Aue do Adorfu. My však budeme pokračovat pěšky dále ven z městečka a poté odbočíme vpravo do ulice Bühlstrasse, kterou dojdeme až na kopec Bühl. Před restaurací Bühlhaus leží zbytky 600 let starého buku, který bohužel nepřežil poslední vichřici. Kousek od hospody se nachází rozhledna „Glück auf“, otevřená v roce 2008. Od dubna do

Věž „Glück auf“ na vrcholu Bühlu

Krajkářské muzeum

Hráz vodní nádrže

Pohled na radnici z parku

září je vyhlídka přístupná od 7 do 21 hodin, v ostatních měsících pak od 8 hodin až do setmění. Vstup stojí 50 centů. Po zdolání 168 schodů do výše 28 metrů máme při dobré viditelnosti dobrý výhled nejen na Eibenstock, ale i sousední městečka Schönheide, Burkhardtsgrün a Sosa. Mezi zelenými lesy na severozápadě se jako modrý pás vine lesknoucí se hladina přehrady Eibenstock. Na horizontu nás pak

zdraví Auersberg, jehož rozhledna na vrcholu je druhou rozhlednou patřící městu Eibenstock.

Pokud bychom se od rozhledny vydali po stezce směrem na sever, dojdeme po asi 8 kilometrech k bazénu Badegärten. Je zde nejen bazén, nýbrž i množství saun nabízejících saunovací rituály z celého světa. Otevřeno je denně od 10 do 22 hodin. Ceny vstupného jsou dostupné na internetu. Autem

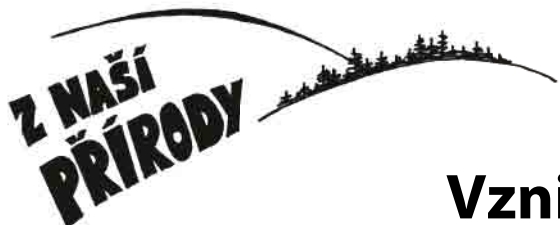
Poštovní náměstí

po silnici B 283 nebo pěšky po značené stezce se pak dostaneme k přehradní nádrži Eibenstock. Tato přehrada je se svými 77 milionů m³ objemu druhou největší nádrží na pitnou vodu v Německu. Do provozu byla uvedena v roce 1986 po dvanácti letech výstavby. Hráz přehrady je 305 metrů dlouhá, 63 metrů vysoká a na její stavbu bylo potřeba 295 000 m³ betonu. Od hráze se pak můžeme vrátit

zpět do Eibenstocku, kde už se teď trochu vyznáme.

S hornickým pozdravem „Glück auf“, pocházejícím právě z Eibenstocku, kde je používán již minimálně od roku 1575 (během 17. století se postupně rozšířil a stal se tradičním pozdravem horníků), opouštíme po zajímavě prožitém dni Eibenstock směrem na Potůčky.

text a foto: Ulrich Möckel
překlad: Lenka Löfflerová

Vzniká nový systém bodů záchrany

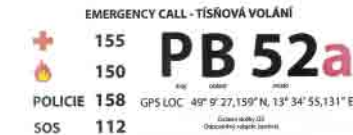
Lesy v Krušných horách jsou odpradáva ovlivňovány lidskou činností, především těžbou dříví. Práce v lese byla a stále ještě je velmi namáhavá a nebezpečná. Je tedy nanejvýš nutné věnovat pozornost ochraně zdraví a dodržování bezpečnostních předpisů. Už v době, kdy naše překrásné hory nebyly plné turistů a po lesních cestách se pohybovali spíše jen zaměstnanci lesních závodů, vznikl pro jejich ochranu tzv. traumatologický plán a v lesích u zpevněných cest byly vyznačeny traumatologické body. Ty v případě nehody pomáhaly k orientaci a lokalizaci místa nehody nebo úrazu tak, aby záchrana postižených osob byla co nejrychlejší.

Časy se ovšem rychle mění a Krušné hory se neustále více ot-

vírají široké veřejnosti z celé naší republiky. Zlepšují se podmínky pro nejrůznější volnočasové aktivity, a tím pádem naše lesy navštěvuje stále větší množství rekreantů, sportovců a turistů, jejichž pohyb se nesoustřeďuje jen do vyhlášených center, což s sebou přináší i větší rizika vzniku úrazů. Proto si návštěvníci Krušných hor v poslední době mohou všimnout nových tabulek, rozmístěných u lesních cest a zejména jejich křižovatek. Starý traumatologický plán již nevyhovuje požadavkům moderního IZS (integrovaného záchranného systému) ani zvýšenému pohybu lidí, a tím ani zvýšeným rizikům vzniku nenadálých událostí.

V současnosti vzniká nový systém bodů záchrany (rescue point),

což jsou místa ve volné přírodě označená tabulkou s unikátním kódem, usnadňující lokalizaci v případech, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo i životní prostředí a vyžadují provedení záchranných prací. Tyto body záchrany jsou následně zaváděny do geografického záchranného systému HZS ČR (Hasičského záchranného sboru ČR) a stanou se součástí operativní dokumentace IZS. Na vytvoření tohoto systému spolupracuje kromě Lesů České republiky i Generální ředitelství HZS s dalšími složkami (Armáda ČR, Policejní prezidium ČR, Asociace zdravotnické záchranné služby ČR aj.), vlastníky lesů, případně i ostatních pozemků. Nové věci zpravidla vznikají pomalu a provázejí je

Předběžný vzhled tabulky bodu záchrany

různé problémy, proto je možné, že v současné době mohou pozorní návštěvníci lesů objevit staré, dosluhující značení traumabodů a zároveň už i nové označení bodů záchrany podle nových předpisů.

Mějte tedy prosím trpělivost a předpokládám, že v tomto případě budete jistě souhlasit s tím, že platí lépe 2x než vůbec. Jde o pomoc v nouzi nebo i o záchranu lidského života.

Miroslav Rozner

Zaručený recept na zbohatnutí – čočková polévka

Potřebné suroviny na 6 porcí

500 g hnědé čočky, kořenová zelenina vcelku, 300 g brambor, 300 g cibule, 2 l vody, 4 polévkové lžice cukru, 1 až 2 polévkové lžice octa, klobása, sůl, pepř

Postup

Čočku dáme vařit s kořenovou zeleninou. Oloupané, na malé kostky nakrájené brambory uvaříme zvlášť. Klobásu nakrájíme na kolečka a osmahneme, pak ji z pánve vyndáme. Na tuku, který se nám z klobásy vypekl, osmahneme cibulové kroužky, přidáme cukr a ještě krátce osmahneme. Když je čočka měkká, odstraníme kořenovou zeleninu, přidáme uvařené brambory i s vodou, klobásu a cibulové kroužky. Nakonec ochutíme solí, octem, mletým pepřem a chvíli ještě povaříme.

Jde o tradiční polévku spojenou s nejrůznějšími rčeními souvisejícími s penězi. Například: Budeš mít minci jako čoček, ale jenom tehdy, když na Nový rok (Štědrý den) pojiš trochu čočkové polévky. Proto čočka nechybí u stolu žádného Krušnohorce.

Polévková olympiáda v Neudorfu

S čočkovou polévkou se reprezentovaly Karlovarský kraj a Střední odborná škola a střední odborné učiliště (SOŠ a SOU) v Nejdku na letošní mezinárodní olympiádě polévek v saském Neudorfu. Zúčastnilo se jí 25 týmů se svými gastronomy a originálními ověřenými recepty.

Na soutěži se samozřejmě těžko určoval vítěz, protože polévkové téma bylo široké. Hodnotila je šestičlenná porota, každý její člen mohl přitom udělit jedné soutěžící polévce maximálně šest bodů. O tom, že to odborná porota neměla vůbec snadné, svědčí různorodost chutí, které se v soutěži objevily. Mezi recepty byla například egyptská čočková polévka, nechyběla kulajda, kokosovo-dýňová polévka, sýrová polévka či marocká citronovo-jogurtová polévka. Samozřejmě byly hojně zastoupeny různé přesnídávkové polévky z jednoho hrnce.

Šálek s vítěznou polévkou byl po soutěži letos vydražen za 26 eur pro konto Červeného kříže. Po dražbě následovaly ochutnávky a odborné konzultace s hodnoce-

ním soutěžní strategie ve všech týmech. Suppenolympiade Neudorf 2015 umožnila učitelům odborného výcviku ze SOŠ a SOU v Nejdku zjistit aktuální regionální trendy, které je třeba ve výuce rychle aplikovat. Po vyhodnocení soutěže gastronauti z renomovaných kuchyní mohli ochutnat vzorky všech polévek. Zájem odborné i laické veřejnosti byl značný, soutěžní sál hotelu Kaiserhof byl nabitý návštěvníky. Probíhal dokonce i živý přenos ze soutěžního sálu do venkovních prostor.

Návštěvu Neudorfu vám doporučuji jako cíl turistického výletu. Kromě jiného můžete navštívit právě muzeum polévek a workshopy tradičních domácích výrob, které si můžete osobně vyzkoušet. Gastronomickou tečkou může být vítězná polévka, která se bude vařit celý rok v jedné z restaurací na hlavní třídě tohoto krušnohorského městečka.

Josef Dvořáček
projekt Kulinařské
zážitky v Krušnohoří /
Erzgebirge, Ziel – Cil 3

Podzim pomalu přechází do dalšího ročního období. Ještě se však na skok vraťme k podzimu, jenž má letos u nás jedno specifikum, a to pomalý opad listů.

Porovnáme-li fenologické záznamy u jednotlivých druhů rostlin, je patrné, že letos se listů opravdu barví a opadá později. Tak například u třešně o 15 dnů, u břízy o 19 dnů, u javoru o 14 dnů a buku o 13 dnů. V některých případech rozhodovala o rychlosti fenologických fází vláhová bilance přímo dotčeného místa, a proto některé stromy mohly být tímto různě ovlivněny.

Co to zapříčinilo? Je to dědičství léta. Letošní vegetační období bylo i v naší oblasti poznamenáno

suchem. To způsobilo, že jednotlivé stromy i druhy stromů upravily své hospodaření s vodou a najely na úsporný režim. A tak se stalo, že v jedné z fází vegetačního vývoje dřevin došlo ke skluzu, který měl podstatný vliv na opad listů. Tato fenologická fáze se jmenuje vývoj pupenu. Pupen na větvičkách vzniká na konci kvetení a tvorby plodů jako zárodek příštího olistění dřeviny a právě v tuto dobu, v první polovině srpna, bylo v naší oblasti sucho nejmarkantnější, a proto se tato fáze zpomalila. Na opad listů nemá až takový vliv několik podzimních mrazů jako právě narůstající pupen těsně vedle listu, který vlastní list svým vývojem, růstem

Jaká bude nakonec zima?

ulomí. Naši předkové si těchto zajímavostí všímali a zařadili je mezi pranostiky, jako je například „Když dlouho listí nepadá, zlá zima se přikrádá“.

Teď mi nezbyvá než se chopit toho nejnevěděčnějšího, a to je výhledu na zimní období. Již v průběhu srpna se opět vyrojilo několik zaručených informací, že nás letos čeká opravdu tvrdá zima nebo dokonce sibiřská. Informovat veřejnost o zimě v létě je však značná odvaha.

Již patnáct let se pokouším odhadnout budoucí charakter zimy podle chování přírody a jejích součástí, přírodnin. Potřebuji jich sledovat minimálně vždy 20 až 30, ale i přesto se mi podaří nastínit první zimní část jen mlhavě.

Jedním z prvních podnětů je již zmíněné listí, dále cibule vypěstovaná v naší oblasti, přepeřené slepice či srst králíků, chovaných výhradně zde několik let. Dále jsou to srst a tukový potenciál lesní zvěře, migrace černé a jelení zvěře i ptactva, doba, kdy nás opouští hmyz (mouchy a komáři). Mnoho napovídá shromažďování zásob u veveřek a včel či velikost úrody jeřabin, bukovic, žaludů a kaštanů. I myš domáci a její starostlivost o naši uloženou zeleninu či ovoce napoví své. Je to náročný mix pozorování, kdy, co a jak se v přírodě děje. Ale pozor – i příroda se vyvíjí, a tak se za poslední desetiletí stává pravidlem, že zde přezimuje několik jedinců divokých kachen či labutí. A pokud zima přece jen ve svém průběhu zhrubne, odletí ze svých přechodných míst k přehradám Březová, Jesenice a Skalka, právě k patám hrází, kde se vypouští voda, která nezamrzá, ale má teplotu i pět stupňů Celsia. Takže je to neustálé učení a poučování se z úspěchů i neúspěchů, protože z pozorování přírodnin nelze zjistit například, že od 8. do 20. prosince udeří mrazy, předpověď se týká období jako celku. Proto dnes mohu na základě ne zcela úplného objemu dat říci, že až do Vánoc bude zima průměrná.

Začne se připomínat dříve, ve vyšších polohách (nad 800 m n. m.) bude stálejší, bez častého střídání obel, deště a sněhu. Pod

zmiňovaných 800 m n. m. to bude tak, jak jsme v listopadu a prosinci běžně v posledních 20 letech zvyklí – mráz vystřídá obleva, ve větších a níže položených městech sníh zmizí, aby brzy po tom opět napadl. Srážky budou zpočátku slabší, převládne inverzní ráz počasí. Častější budou srážky na konci listopadu a poté se v některých částech prosince spíše přiblíží normálnímu stavu. Ale normál, v porovnání se dvěma posledními slabšími zimami, bude někdy působit jako studená zima.

A tak přeji do nadcházející zimy mnoho sil našim silničářům, aby nástrahy a vrtochy počasí překonali. Držím jim palečky. Náročnost terénu a rychlost proměn po-

časí není občas dost dobře možné zvládnout, aby mezi námi a jimi panoval dostatek oboustranné tolerance. Skiareálům přeji klidnější a méně hektickou práci právě s ohledem na zmíněné zimní vrtochy. A všem ty krásné bílé pláně přesně tak, jak si to přejeme pohlázené na těle i na duši, možnost vyřádit se na sjezdovkách v našich překrásných horách.

Protože se neobyčejně rychle krátí den a přibývá i nepříjemné podzimní šedi, doporučuji již známé „nasvícení“. Počet slunečních hodin asi za 40 dnů (právě na přelomu podzimu a zimy) klesne o 60–85 %. K tomu krátký den a mlhavé počasí mají za následek ochřadnutí našeho vnímání systé-

mu světla. U některých lidí to může spustit smutek, melancholické až skoro depresivní stavy. Doporučuji v průběhu večera přibližně hodinu či dvě před spaním pobýt 15–30 minut v nasvíceném prostředí. Postačí k tomu jedno až dvě svítidla se součtem výkonu 120 až 190 W s namířením účinného světla na stěnu a strop. Tato stěna by měla být světlá. Dále je dobré vše zpeřít zelení, větší květiny umístit ke stěně a v tomto prostředí si přečíst knihu nebo jinak relaxovat. Nesmíte být ovšem přímo osvětleni, tuto metodu lze během týdne využívat dvakrát až třikrát, nikoliv denně.

mnoho zdaru do tohoto náročného období vám přeje váš větropravec Rudolf Kovařík

Na Božím Daru již Ježíšek naděloval

Cínová stezka – 1. část

S letošní říjnovou sněhovou nádloukou proběhla na Božím Daru i kolaudace prvního úseku Cínové stezky vybudované pro pěší turisty, cyklisty, rodiče s dětmi, vozičkáře, vyznavače in-line bruslí nebo kolečkových lyží, běžkaře a všechny návštěvníky, kterých v centrálním Krušnohoří rok od roku stále přibývá. Jde o nejvytíženější úsek na malém a velkém Ježíškově okruhu, situovaném v krásné přírodě božidarských lesů, mokřadů, rašelinišť a historických sejpů. Návštěv-

nici tak budou přímo vtaženi do montánní krajiny náhorní planiny Krušných hor a nebudou se již muset pohybovat po nebezpečné silnici 3. třídy vedoucí z Božího Daru do Horní Blatné.

V době realizace této části Cínové stezky již zároveň probíhaly projektové práce na druhém úseku, který dovede turisty až k vodárenské nádrži Myslivny, do stejnojmenné osady města Božího Daru. Projekt byl zhotovitelem vyskládněn a předán městu, které zahájilo proces žá-

Cesta přes sejpy

dosti o vydání stavebního povolení. V souběhu těchto prací probíhají přípravné práce na dalších úsecích, a to z osady Myslivny do osady Ryžovna a dále pak z Ryžovny na Bludnou. Tato páteří vrcholová krušnohorská Cínová stezka bude po svém dokončení na správním území města Božího Daru dlouhá celkem 8,6 km a dále by turisty měla dovést až do Horní Blatné.

Touto cestou bychom rádi poděkovali Státnímu fondu životního prostředí za významnou finanční

podporu výstavbě první části Cínové stezky, projektantům, dodavatelům a zejména pracovníkům božidarské radnice, kteří odvedli velmi dobrou práci ve prospěch návštěvníků Krušných hor. A jelikož se kvapem blíží předvánoční čas, zveme tímto všechny děti i dospělé nejen z Karlovarska k návštěvě Ježíškových okruhů a při ní jim přejeme co nejvíce pohody a nevšedních zážitků.

za město Boží Dar
starosta Jan Horník

Outdoorový adrenalin na filmovém plátně

V neděli 30. října žily Boží Dar a především místní děti tajemnými bytostmi při honu na ducha Prducha. Jeho nepostradatelným pomocníkem je duch Listopad. Kdo jiný by ostatně dětem rozdál odměny, když Prduch opět nebyl k nalezení?

Mezinárodní festival outdoorových filmů odstartoval potíňácté v pátek 9. října v Domě kultury města Ostravy. Letošní ročník festivalu zavítá postupně na rekordních osmačtyřicet spolupořadatelských adres, a to nejen v České republice, ale také na Slovensku a v Rusku. Jedna z filmových adres bude také v Krušných horách: fanoušky

jedinečných snímků pozvou pořadatelé na Boží Dar od 27. do 28. listopadu.

„Nabídneme řadu filmů, které získaly ceny na prestižních festivalech v zahraničí, a divák je tak uvidí v české premiéře. Jako obvykle dostanou zasloužený prostor snímky z vysokohorského prostředí plné napětí a emocí, ale v programu mají důležité

zastoupení také unikátní filmy, které svou sociální nebo ekologickou tematikou přesahují hranice outdooru,“ láká na unikátní filmovou přehlídku Jiří Kráčalík, ředitel Mezinárodního festivalu outdoorových filmů.

Vstupenky si lze rezervovat již dnes v infocentru osobně nebo na e-mailové adrese info@bozidar.cz.

Infocentrum Boží Dar

Na radnici v Božím Daru proběhla 4. listopadu vernisáž výstavy Horní města Krušných hor. Je možné ji zhlédnout zdarma denně od 8 do 18 hodin až do 7. ledna, od 8. ledna do 5. února pak bude k vidění v Jáchymově

Životní jubileum řezbáře Jiřího Laina

Co nejsrdečněji blahopřejeme k významnému životnímu jubileu našemu místnímu řezbáři, panu Jiřímu Lainovi. Přejeme mu pevně zdraví, pohodu, klid, mnoho štěstí, radosti a spokojenosti. K tomu připojujeme poděkování za dlouholetou spolupráci a doufáme, že bude pokračovat i v dalších letech.

V sobotu 17. října se na městském úřadě v Abertamech uskutečnila slavnost, při níž jsme přivítali do našeho města třináct nových občánků. Děti ze základní školy přednesly krásné básně a předvedly hru na zobcovou flétnu. Celá akce proběhla za velmi příjemné atmosféry a doufáme, že v co nejkratší době budeme moci s radostí přivítat další nové občánky.

Nechali jsme opravit asfaltový povrch ulice Generála Svobody. Byla zateplena budova hasičské zbrojnice a v rámci rekonstrukce postavena nová garáž pro hasičské vozidlo. Dále se dokončuje zateplení objektu vedle pošty, kde do budoucna plánujeme zřízení muzea. Také se zpracovává projektová dokumentace jeho vnitřního interiéru. Projekty jsou hrazeny z dotačních titulů. Byla provedena údržba aleje na Větrově, výměna poškozených oplůtků a výsadba nových stromků. Rozšířili jsme profil lyžařské magistrály pro lepší sjízdnost rolny.

K 30. září byl ukončen provoz prohlídkového dolu Mauritius, který během sezony navštívilo na 4 000 turistů, což dostatečně dokazuje jeho atraktivitu. I toto, mimo jiné, přispělo k obohacení cestovního ruchu v našem městě.

V roce 2014 byl úspěšně dokončen projekt Karlova stezka, v jehož rámci byla realizována cyklotrasa Abertamy – Pernink v délce 1,9 km, a začátkem roku 2015 byly schváleny prostředky z Cíle 3 na veřejné osvětlení, jež bylo dokončeno k 31. březnu 2015. Nyní se dořešují majetkoprávní vztahy a osvětlení by mělo být v nejbližší době uvedeno do provozu.

Základní škola Abertamy se účastnila projektu, který je zaměřen na podporu výuky anglického jazyka a deset našich nejúspěšnějších školáčků odcestovalo na týden do Anglie.

Závěrem bychom zmínily, že již nyní se připravují projekty na rok 2016 na opravu místních komunikací a pokračování Karlovy stezky. O dalších projektech vás budeme průběžně informovat.

Dne 5. prosince 2015 se uskutečnil Mikulášská veselice a rozsvícení vánočního stromu na náměstí v Abertamech.

**Jana Rojovská,
Věra Nesrstová**

Léta neléta, Jiří Lain stále v plné tvůrčí práci

Aleje na Větrově

Napojení cyklostezky do Abertam

Jáchymov, 11. října 2015 Drakiáda na Klobouku

Jedenáctého října se jako i v minulých letech rozlétaly nad „Kloboukem“ draci. A že se jich letos sešlo! V 15 hodin jich vzlétlo do povětří třicet čtyři, a to ještě nebylo vše. Kolem 16. hodiny jsme napočítali již padesátku draků, dráčků, upírů, papírových orlů apod. Díky krásnému slunečnému a větrnému dni se vznášeli hodně vysoko. Všechny děti spolu s rodiči byly za svůj odpolední výkon odměněny sladkostmi, pamětním listem a malým suvenýrem. První místo ale může být pouze jedno. Vítězství za doma vyrobeného draka proto patřilo Karolínce Lepičové a první místo za nejdéle létajícího draka si odnesla Lucie Javůrková.

Věříme, že všem zúčastněným se odpoledne líbilo a jistě se těší na příští rok.

za Informační centrum Jáchymov Anna Plačková

Perníková chaloupka – pohádka s otevřeným koncem

Na kraji lesa pralesa žil byl muž dřevorubec s rodinou. Každé ráno odcházel těžít dřevo, žena zajišťovala chod malého hospodářství a děti navštěvovaly školu. Večer po práci spolu s dalšími obyvateli vesnice vzpomínali a probírali všechny významné události, které jejich život od nepaměti formovaly. Krvavé akce nájezdníků, teror samozvaných vládců i nepřízeň přírodních podmínek. Vládci a nájezdníci přicházeli, odcházeli, příroda si brala svoji daň, ale prostí lidé i přes těžké živobytí zůstávali a v dobách nejhorších za svoji existenci neváhali bojovat.

Doba se měnila, přírodní bohatství přilákalo lidi jiné civilizace, kteří navíc, vedle přínosu technických vymožeností, začali měnit i staré, odnepaměti platné pořádky podle svých představ. Dřevorubec zatím stále pracoval v lese, ovšem děti po návratu ze školy domů začínaly na internetu objevovat život v jiných, jim doposud neznámých zemích. Uviděly také, jak kdesi daleko za vesnicí, lesem pralesem a hlubokými vodami stojí velká chaloupka plná sladoučkého perníku. Později hodná Baba Jaga z chaloupky začala dokonce nabízet perníček všem, kteří si pro něj přijdou.

Děti neváhaly, a když tatínek odešel za prací do lesa, vyrazily na

cestu. Šly a šly, ale brzy zjistily, že nejsou samy. Průvod k perníkové chaloupce mohutněl a mohutněl. Cesta se stávala složitější a složitější a i ježibaba záhy zjistila, že perníček z její chaloupky nebude všem stačit. Naštěstí i v okolí stály další perníkové chaloupky,

sice ne tak velké a s tak sladkým perníčkem, ale schopné při vhodném přeměrování proudit děti splnit jejich přání. Nakonec strkání poutníků neodradilo ani to, že namísto hrozcího společného posedávání na lopatě za pecí budou muset jednou začít perníkové

chaloupky sami stavět pro ty, kteří přijdou po nich.

Tady příběh prozatím končí, přestál být pohádkou. Teď je na vás, milé děti, zjistit, kde se asi stala chyba, a udělat z vyprávění opět pohádku s dobrým koncem.

Jiří Kupilík

Zavřít, či nezavřít?

Jinak ospalé sobotní odpoledne 24. října na náměstí v Horní Blatné narušil hluk srocujícího se davu. Souhlasné či nesouhlasné výkřiky a gesta přichozích dávaly tušit, že rozhodnutí uzavřít obecni

kašnu bez vypsání referenda nebude jednoduché.

Po drobných strkanicích nalezly, nad kališky chutné Tullamorky, obě znesvářené strany přijatelný kompromis, společnou řeč. Kaš-

na nebude uzavřena, ale takzvaně zazimována, a to ne na dobu trvalou, pouze na dobu dočasnou, přes zimní období. Dohodu nakonec jistě ocenila i hlava lesního skřeta či saského kurfiřta Karla von

Schwarzenberga slavnostním oděním do pletené čepice a šály.

A pro vás, vážení čtenáři, budiž toto i do budoucna předzvěstí oficiálního nástupu krušnohorské zimy.

Jiří Kupilík

Výměna názorů před kašnou

Konec dobrý, všechno dobré

Krušnohorská
Apatyka *...to nejlepší z našich
Krušných hor.*

Bylinné
oleje
masti
tinkture
čaje
specialitky
poradenství
e-shop
herbář

Nalézáte cestu spárky
z přírodním zdrojům
bez chemie a jiných
podpůrných prostředků

- 100% přírodní produkty
- Natura Krušných hor
- Ruční domácí výroba
- Ruční sběr bylin
- Regionální produkt

www.krusnohorskaapatyka.cz

LESY JÁCHYMOV

PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

SPRÁVA LESŮ MĚSTA JÁCHYMOVA

MYSLIVOST

❖ poplatkový lov jelení zvěře

NÁKUP A PRODEJ DŘEVA

PILAŘSKÁ VÝROBA

- ❖ certifikované stavební řezivo
- ❖ paletové přílezy
- ❖ řezání střešních krovů na zakázku
do délky 10,5 m
- ❖ pořez na zakázku

MĚSTSKÉ LESY, Mathesiova 209, 362 51 JÁCHYMOV
tel.: **353 811 211**, fax: **353 811 221**

STŘEDISKO PILAŘSKÉHO PROVOZU
Dvořákova 999, tel.: **731 111 784**

HORSKÝ STATEK ABERTAMY s. r. o.

vás zve k nákupu vlastních farmářských
produktů a výrobků do prodejny
v Abertamech, Farní 28

Nabízíme:
sýry z ovčího, koziho a kravského mléka,
mezi nimiž jsou výrobky oceněné jako
regionální potravina a biopotravina roku,
lahvové vysokotučné
kravské mléko, máslo
a také čerstvé hovězí,
vepřové a jehněčí maso
z vlastního chovu.

Otevírací doba: pátek 8–17, sobota 8–17, neděle 10–17
Tel: 602 455 329 / e-mail: vlasta.jerabkova@farmazvirat.cz

OČNÍ OPTIKA

Marketa Tomková

pondělí až pátek
08:00 - 17:00

Sokolovská 1621
356 01 Sokolov

tel.: 352 669 406

u nás si vyberete...

www.optika-tomkova.webnode.cz

JÁCHYMOV

SPORT & RELAX & WELLNESS

Moderní centrum vodních radovánek v srdci Krušných hor
Vás zve k návštěvě.

- krytý bazén 25 m
- dětský bazének s vodopádem
- Kneippův chodník
- tobogán
- finská sauna, infra sauna
- a parní box
- whirlpool
- letní terasa s lehátky
- wellness procedury
- suché uhlíkové a radonové koupele
- relaxační masáže
- parafinové zábaly
- rybičky Garra Rufa
- skupinové lekce Aqua fitness
- /na objednávku/
- solná jeskyně
- kryokabina
- fitness a solárium
- kadeřnictví
- kavárna

LÁZEŇSKÉ CENTRUM AGRICOLA
T. G. Masaryka 415, 362 51 Jáchymov
tel.: +420 353 836 000
e-mail: agricola@laznejachymov.cz
www.aquajachymov.cz

www.laznejachymov.cz

APARTMÁNY NA BOŽÍM DARU

BOŽÍ MÍSTO PRO SPORTOVCE

PRVOTŘÍDNÍ ZÁZEMÍ PRO KVALITNÍ TRÉNINK

- pro jednotlivce i velké týmy
- profesionály i rekreační sportovce
- trénink a relaxace ve vysoké nadmořské výšce

CYKLISTIKA • BĚŽECKÉ LYŽOVÁNÍ • BĚH

RELAXACE • REGENERACE

HORSKÁ CYKLISTIKA • SKIALPY • SJEZDOVÉ LYŽOVÁNÍ

VYMĚŇTE BRÝLE

DIOPTRICKÉ

ZA SLUNEČNÍ

K laserové operaci očí luxusní sluneční brýle ZDARMA.

- Odstranění dioptrií laserem
- Operace šedého zákalu femtosekundovým laserem
- Operace zeleného zákalu
- Implantace nitroočních čoček
- Léčba sítnice
- Operace rohovky
- Estetické oční zákroky

VŠECHNY
OČNÍ OPERACE
NYNÍ
I NA SPLÁTKY!

OČNÍ KLINIKA NEMOS

telefon: 733 594 993
www.ocnimpc.cz
www.facebook.com/ocnimpc

Výstava Aberthamské rukavičkářství Ausstellung Aberthamer Handschuhmacherei

4.7.2015	25.7.2015
8.8.2015	22.8.2015
5.9.2015	19.9.2015
3.10.2015	24.10.2015
7.11.2015	21.11.2015
12.12.2015	27.12.2015

13:00 - 17:00

Ukázky výroby rukavic
Handschuherzeugung-
vorführungen

Městský úřad Abertamy / Gemeindeamt Abertham

Skupiny i mimo otevírací hodiny po předchozí dohodě na:
Gruppen auch ausserhalb der Öffnungszeiten
nach vorheriger Absprache unter:
728 550 146, rudalo@seznam.cz

ROZSVĚCENÍ vánočního stromčku

27. 11. 2015 od 15:00 hod.

před kostelem sv. Jáchyma

Vystoupí **SCHOVANKY** v 15:15 hod.
a **DĚTI Z MŠ Jáchymov** v 16:45.

**Vezměte si zvoneček
a společně v 17:00 hod.
rozsvítíme stromček**

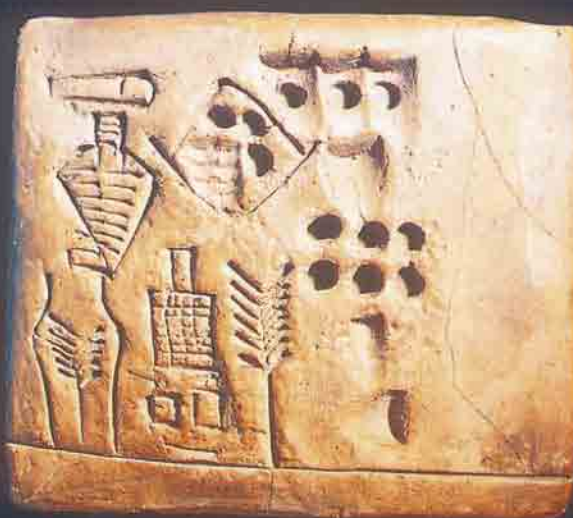
Tvořivá dílna, vánoční jarmark, svařáček,
perníčky, ukázka tradičních řemesel

Pořádá město Jáchymov spolu s Kulturní komisí
www.facebook.com/jachymov.mesto www.mestojachymov.cz

Darujte pololetní předplatné
MĚSÍČNÍK KRUŠNÉ HORY - ZÁPAD
Za 300 Kč každý měsíc
PROSINEC až KVĚTEN
barevné svědectví z Krušných hor a okolí
poštou na doručovací adresu v ČR
Objednávky pro Vaše blízké zašlete:
herzgebirgeluft@seznam.cz

KRUŠNOHORSKÝ LUFT o.p.s.
Komenského 299, 362 37 Horní Blatná

Takto vypadala účetní uzávěrka před 6000 lety.
To by dnes asi neprošlo.

Účetní a daňová kancelář **Věry Malimánkové**
Vám zpracuje účetnictví, daně a mzdy tak,
aby to prošlo!

Věra Malimánková
II. odboje 194, Horní Blatná
353 541 771; 728 479 709; vm@fias.cz

**K SEDÁ
"O HAVRANA"
JÍDLO CHUTNÁ**

**RESTAURACE
BOHEMIA
HORNÍ BLATNÁ**

• **LEVNÉ UBYTOVÁNÍ**
www.pensionbohemia.cz

TRUHLÁRNA KAŠPAR.CZ – NEJSME PLÁTCI DPH
VYRÁBÍ: OKNA, DVEŘE, ZÁRUBNĚ, SCHODY, NÁBYTEK AJ.
MOŽNOST POŘEZU VLASTNÍ KULATINY
MEINLOVA 188, PERNINK, T-353 892 383 • M-723 331 711